

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

ΚΕΔΡΟΣ Α.Ε.

Αναθέτουσα Αρχή

Φορέας Λειτουργίας

Ανάδοχος

Παραδοτέο 5. | Τελική Έκθεση

Συνδυασμός των ψηφιοποιημένων αποτελεσμάτων της έρευνας SILC με τα ψηφιοποιημένα αποτελέσματα της έρευνας στα γραφεία του Συνηγόρου του Πολίτη

Ά Έκδοση

Έργο «Έρευνα για την αξιοποίηση των έννομων αγαθών, ως προς την άσκηση των νόμιμων δικαιωμάτων και παροχών από γυναίκες με χαμηλά εισοδήματα»

ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ
ΤΑΜΕΙΟ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΣΠΑ - Ε.Π. «ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ»

Ειδικός Στόχος 3.1

Απρίλιος 2014

Ο ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 3.1.
ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΕΙΤΑΙ ΣΕ
ΠΟΣΟΣΤΟ 80% ΑΠΟ ΤΟ ΕΚΤ ΚΑΙ
ΚΑΤΑ 20% ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ
ΠΟΡΟΥΣ.

Παραδοτέο 5.

Τελική Έκθεση Αποτελεσμάτων |

Συνδυασμός των ψηφιοποιημένων
αποτελεσμάτων της έρευνας SILC με τα
ψηφιοποιημένα αποτελέσματα της έρευνας
στα γραφεία του Συνηγόρου του Πολίτη

Σύνθεση Ομάδας Έργου:

Ρόντος Κωνσταντίνος, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Υπεύθυνος Ομάδας Έργου (Ο.Ε.)
Ναγόπουλος Νικόλαος, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Ειδικός Επιστήμων Μέλος Ο.Ε.
Λεμονάκης Δημήτρης, Πολιτικός Επιστήμων, Εκπρόσωπος Αναδόχου, Μέλος Ο.Ε.
Γάλλου Ιωάννα, Πολιτικός Επιστήμων, Ποιοτικές|Ποσοτικές Μέθοδοι, Μέλος Ο.Ε.
Βαλάση Δέσποινα, Συν-υπεύθυνη Ποσοτικής Έρευνας, Μέλος Ο.Ε.
Μισσιρά Βασιλική, Επιτόπια Ποσοτική Έρευνα, Βοηθός Έρευνας Ο.Ε.
Ζαχαροπούλου Ελένη, Επιτόπια Ποσοτική Έρευνα, Βοηθός Έρευνας Ο.Ε.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ - Θεωρητικό υπόβαθρο	1
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. Μεθοδολογικά ζητήματα ως προς τη σύγκριση των δύο ερευνών	10
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. Υπολογισμός του Συντελεστή Συμμετοχής με σύγκριση των αποτελεσμάτων της έρευνας στο Σ.τ.Π. με τα αποτελέσματα της EU SILC 2012	13
2.1. Πλήθος μονάδων (ατόμων) δείγματος	13
2.2. Ως προς το Φύλο	13
2.3. Ως προς την Οικογενειακή Κατάσταση	14
2.4. Ως προς το Εκπαιδευτικό Επίπεδο	14
2.5. Ως προς την Ηλικία	15
2.6. Ως προς τη Κοινωνική Τάξη	15
2.7. Ως προς τη Κατάσταση Απασχόλησης	16
2.8. Ως προς τις κατηγορίες των Οικονομικά Μη Ενεργών	17
2.9. Ως προς τη Θέση στο Επάγγελμα των εργαζομένων	18
2.10. Ως προς το βαθμό ειδίκευσης των εργαζομένων	18
2.11. Ως προς το εισόδημα των Μισθωτών	18
2.12. Ως προς το εισόδημα από Αυτοαπασχόληση	19
2.13. Ως προς το εισόδημα από Συντάξεις	19
2.14. Ως προς το εισόδημα από Ενοίκια	19
2.15. Συνοπτικά συμπεράσματα ως προς τη συμμετοχή των ατόμων που προσφεύγουν στο ΣτΠ σε σχέση με τα εθνικά μεγέθη που προέκυψαν από την έρευνα EU SILC 2012.	20
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. Σύγκριση των χαρακτηριστικών αυτών που προσέφυγαν οπουδήποτε / στις Ανεξάρτητες Αρχές / στον Σ.τ.Π. βάσει των ερευνών στο Σ.τ.Π. και της EU-SILC	22

3.1. Τα χαρακτηριστικά των ατόμων που απευθύνθηκαν και αλλού (εκτός του Σ.τ.Π.) σύμφωνα με την επιτόπια έρευνα.....	22
3.2. Τα χαρακτηριστικά των ατόμων που προσφεύγουν οπουδήποτε σύμφωνα με την έρευνα EU SILC	22
3.3. Τα χαρακτηριστικά των ατόμων που προσφεύγουν στον Σ.τ.Π. σύμφωνα με την επιτόπια έρευνα	23
3.4. Τα χαρακτηριστικά των ατόμων που προσφεύγουν στις Ανεξάρτητες Αρχές και στον Σ.τ.Π. σύμφωνα με την έρευνα EU SILC	25
3.5. Σύγκριση των χαρακτηριστικών των ατόμων που προσέφυγαν οπουδήποτε / στις Ανεξάρτητες αρχές σύμφωνα με την επιτόπια έρευνα στον Σ.τ.Π. και την έρευνα EU SILC	25
3.6. Σύγκριση των χαρακτηριστικών των ατόμων που προσέφυγαν στον Σ.τ.Π. σύμφωνα με την επιτόπια έρευνα με τα χαρακτηριστικά των ατόμων που προσέφυγαν στον Σ.τ.Π. σύμφωνα με την έρευνα EU SILC	27
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Συνδυαστικά αποτελέσματα απο την έρευνα στο Σ.τ.Π. και την EU-SILC και εντοπισμός κοινών ομάδων πληθυσμού προς ευαισθητοποίηση και ενημέρωση.	29
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I: Πίνακες Συγκρισιμότητας Συνδυασμένων Αποτελεσμάτων Τελικής Έκθεσης....	34
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II: Τελικό Ερωτηματολόγιο Έρευνας Πεδίου στην Ανεξάρτητη Αρχή ΣτΠ.....	42
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III: Ερωτηματολόγια Έρευνας Εισοδήματος & Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών 2012.....	68

ΕΙΣΑΓΩΓΗ - Θεωρητικό υπόβαθρο

Το Έργο με τίτλο «Έρευνα για την αξιοποίηση των έννομων αγαθών, ως προς την άσκηση των νόμιμων δικαιωμάτων και παροχών από γυναίκες με χαμηλά εισοδήματα» εντάσσεται στον Ειδικό Στόχο 3.1 «Η βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των πολιτικών ισότητας, και των μηχανισμών και δομών εφαρμογής, παρακολούθησης και αξιολόγησης για θέματα ισότητας των φύλων» του ΕΠ Διοικητική Μεταρρύθμιση.

Δικαιούχος του Έργου είναι η Υπηρεσία Εφαρμογής Προγραμμάτων (Υ.Ε.Ε.Π.) της Βουλής των Ελλήνων. Φορέας Λειτουργίας του Έργου είναι η Ανεξάρτητη Αρχή του Συνηγόρου του Πολίτη.

Το Έργο έχει ανατεθεί στην ΚΕΔΡΟΣ Α.Ε., σύμφωνα με τους όρους και τις διαδικασίες που προβλέπει η, από της 3 Δεκεμβρίου 2012, Σύμβαση μεταξύ της Βουλής των Ελλήνων και του Αναδόχου.

Το παρόν αποτελεί το **Ε Παραδοτέο του Έργου** και περιλαμβάνει την παρουσίαση των αποτελεσμάτων, των Παραδοτέων Γ και Δ, του παρόντος Έργου, συνδυαστικά, ώστε να διαμορφωθεί ένα κοινό πλαίσιο ανάλυσης των αποτελεσμάτων που ήδη έχει παράξει, τόσο η Έρευνα Πεδίου που πραγματοποιήθηκε κατά το 2013 στο Συνήγορο του Πολίτη (ΣτΠ), όσο και η ανάλυση των αποτελεσμάτων της Έρευνας EU-SILC 2012 που διενεργήθηκε από την ΕΛ.ΣΤΑΤ κατά το έτος αυτό και αφορά στοιχεία του έτους 2011, αντίστοιχα.

Στόχος του παραδοτέου αυτού είναι, επομένως, η αξιοποίηση της συνολικής πορείας του παρόντος Έργου και η ανάδειξη και εστίαση στα ευρήματα που προέκυψαν κατά την Έρευνα Πεδίου και την ανάλυση της Έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης (Statistics of Income and Living Conditions, SILC) 2012, ώστε να εξαχθούν συγκριτικά συμπεράσματα μεταξύ αυτών για την επίτευξη του στόχου του Έργου και να προσδιοριστούν τα χαρακτηριστικά των πολιτών που ασκούν τα δικαιώματά τους ως προς τη χρήση των έννομων αγαθών γενικότερα και αυτών που προσφέρονται από τον Συνήγορο του Πολίτη (ΣτΠ) ειδικότερα.

Ο αναστοχασμός επί των αποτελεσμάτων και η αξιοποίηση των δεδομένων των προγενέστερων παραδοτέων (Γ-Δ) του παρόντος Έργου, επιτάσσει ουσιαστικά και την ανάδειξη μιας ευρύτερης συζήτησης και ειδικής μνείας, ως προς τις Ανεξάρτητες Αρχές, ώστε

και μέσω του τελικού παραδοτέου και της δημόσιας παρουσίασης των αποτελεσμάτων του Έργου (Μάϊος 2014) να αναδειχθεί η σχέση μεταξύ Ανεξάρτητων Αρχών και του έργου τους για την προάσπιση των έννομων αγαθών, που ουσιαστικά θα αντανakλά στα δικαιώματα που έχουν οι πολίτες και για τα οποία διατίθενται σημαντικοί πόροι, μέσω Εθνικών και Ευρωπαϊκών παρεμβάσεων και με την υποστήριξη του Ε.Π. Διοικητική Μεταρρύθμιση 2007-2013. Η δημόσια παρουσίαση, η οποία και ακολουθεί μετά το Ε Παραδοτέο, παρέχει τη δυνατότητα για μια γόνιμη και ουσιαστική συζήτηση ως προς τη διασφάλιση της πρόσβασης των πολιτών και της άσκησης των δικαιωμάτων τους ως προς τα Έννομα Αγαθά, καθώς και για την περαιτέρω διάδοση του έργου του Συνηγόρου του Πολίτη και των λοιπών Ανεξάρτητων Αρχών.

Μια βασική διαπίστωση που αναδύεται από τον σύγχρονο προβληματισμό αναφορικά με τα χαρακτηριστικά των προηγμένων δημοκρατικών κοινωνιών είναι ότι η δημοκρατική νομιμοποίηση δεν μπορεί να αποκτηθεί ή να διατηρηθεί χωρίς κοινωνική δικαιοσύνη. Τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της τελευταίας δεν εξαντλούνται στον έλεγχο ισχύος της αρχής ότι «όλοι οι πολίτες είναι ίσοι απέναντι στον Νόμο», αλλά στο εάν διασφαλίζονται στο μέγιστο βαθμό οι δυνατότητες αναγνώρισης και αξιοποίησης αυτών των ευκαιριών και των εννόμων δικαιωμάτων που θεωρητικά και τυπικά όλοι οι πολίτες μπορούν να απολαμβάνουν. Κατά συνέπεια η ίση νομική προστασία αποτελεί μία αναγκαία, αλλά όχι πάντα επαρκή συνθήκη για τη συγκρότηση μιας κοινωνικά δίκαιης θεσμικής Δημοκρατίας που φροντίζει για την αποτροπή του αποκλεισμού, την αναβάθμιση του ανθρωπίνου κεφαλαίου και την αύξηση του αριθμού των πολιτών που ευνοούνται από τις δυνατότητες άσκησης των δικαιωμάτων τους.

Εάν διαπιστώνεται λοιπόν σήμερα μια διάκριση ανάμεσα στην έμφυλη ή πολιτισμική ταυτότητα και στους κοινωνικούς όρους διεκδίκησης δικαιωμάτων και αξιοποίησης εννόμων αγαθών οι σύγχρονοι κοινωνικοί θεσμοί οφείλουν να την εντοπίσουν, να την αναγνωρίσουν και να την αντιμετωπίσουν. Στο πλαίσιο αυτό ο ρόλος της κοινωνίας των πολιτών είναι ιδιαίτερα σημαντικός, κυρίως στο επίπεδο αναγνώρισης της διαφορετικότητας και υποστήριξης θεσμικών δράσεων και αναμορφωμένων πολιτικών. Πρόκειται για πολιτικές που έχουν ως στόχο τη διεύρυνση της κοινωνικής βάσης των δυνητικά επωφελούμενων πολιτών

και την εμβάθυνση των ποιοτικών συντελεστών της κοινωνικής ένταξης αναπτύσσοντας ένα σχεδιασμό προτεραιοτήτων για την καταπολέμηση και την άρση των εμποδίων, κυρίως ευπαθών ομάδων, ως προς την αναγνώριση των κοινωνικών και εννόμων αγαθών και την αξιοποίηση των ευκαιριών για την ομαλή πρόσβαση σε φορείς που βρίσκονται στην υπηρεσία των πολιτών που τα διεκδικούν.

Έτσι, η αρχή του κοινωνικού κράτους, πέρα από την πολιτική και συμβολική της σημασία και την τυπική καθιέρωσή της στην ελληνική έννομη τάξη με συνταγματικές διατάξεις, αποκτά βαθειά κοινωνική έκφραση και διασφαλίζει όρους κοινωνικής συνοχής. Κατά συνέπεια, παράλληλα με τη νομοθετική πρωτοβουλία σε θέματα κοινωνικής και διοικητικής προστασίας ενισχύεται και το ουσιαστικό περιεχόμενο της διεκδίκησης και απόλαυσης εννόμων αγαθών. Τα παραπάνω θέματα που αφορούν την ποιότητα των κριτηρίων για ουσιαστικές και όχι απλά διαδικαστικές παρεμβατικές πολιτικές και οδηγούν στην αποτελεσματική αντιμετώπιση μορφών κοινωνικών διακρίσεων βρίσκονται σήμερα στο επίκεντρο των επιστημονικών και πολιτικών συζητήσεων και αποτελούν όλο και πιο συχνά αντικείμενο κοινωνικών ερευνών.

Επίσης, στον πυρήνα των πολιτικών της Ε.Ε, η ισότητα δεν αποτελεί μόνο θέμα κοινωνικής δικαιοσύνης, αλλά και προϋπόθεση για την επίτευξη των αναπτυξιακών της στόχων. Επιπρόσθετα, οι πολιτικές για την ισότητα, δεν αντιμετωπίζονται σαν βραχυπρόθεσμο κοινωνικό κόστος, αλλά σαν μακροχρόνιες επενδύσεις που στοχεύουν στην απασχόληση των γυναικών και άλλων ευάλωτων ομάδων με τη συμβολή τους στο ΑΕΠ. Η ανάγκη για μια αναπτυξιακή κοινωνική πολιτική συνοψίζεται στη διαπίστωση ότι αν λειτουργεί η κοινωνική προστασία με σαφή, διαφανή και δίκαια κριτήρια, τότε ανάγει την αλληλεγγύη από προσωπική αρετή σε κοινωνικό αγαθό. Να διευκρινισθεί επίσης η διαφαινόμενη διάκριση ανάμεσα στη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό υπογραμμίζοντας ότι ο κοινωνικός αποκλεισμός δεν συνδέεται μόνο με την ανεπάρκεια του εισοδήματος, αλλά καθώς υπερβαίνει τις εισοδηματικές σχέσεις εκδηλώνεται σε τομείς όπως η εργασία, η στέγαση, η εκπαίδευση, η υγεία και η πρόσβαση στις υπηρεσίες. Διαπιστώνεται λοιπόν σε ορισμένες πληθυσμιακές ομάδες μια σειρά από αρνητικές κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις που

συνοδεύονται συνήθως από μια υστέρηση στη διεκδίκηση κοινωνικών δικαιωμάτων και απόλαυση εννόμων αγαθών μέσα από την αδυναμία πρόσβασης σε προσφερόμενες υπηρεσίες διαμεσολάβησης.

Ο προσανατολισμός σε θετικούς στόχους, όπως η ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, η ατομική αυτάρκεια, η ολοκλήρωση και η κοινωνική ένταξη είναι επιδιωκόμενοι στόχοι και προκλήσεις για τη σύγχρονη κοινωνία. Επομένως, η αναγνώριση του κοινωνικο-πολιτισμικού κεφαλαίου που φέρουν τα άτομα που ανήκουν σε διαφορετικές από την κυρίαρχη κοινωνικές ομάδες αλλά και οι αντικειμενικές ανάγκες και ελλείμματα (φτώχεια, ανεπαρκείς συνθήκες διαβίωσης, μερική πρόσβαση στα εκπαιδευτικά και κοινωνικά αγαθά, μερική ανάπτυξη του συστήματος κοινωνικής φροντίδας κ.λ.π) χρειάζεται να θεωρηθούν ως βασικά πεδία παρέμβασης. Η αναγνώριση των αναγκών αυτών πρέπει να διαχέεται στις δράσεις που αναλαμβάνονται και να εκφράζονται με την παράλληλη κινητοποίηση του θεσμικού χώρου με σκοπό την προετοιμασία στο να υποδεχτεί μεγαλύτερο αριθμό πολιτών.

Επιπλέον, αναδεικνύονται τα σημαντικά κενά των αναγκαίων δεδομένων (στοιχεία-έρευνα κλπ) καθώς και η απουσία των θεσμικών διασυνδέσεων που προωθούν την κοινωνική συνοχή με αποτέλεσμα τον κερματισμό και την αποδυνάμωση των στόχων, με αποτέλεσμα οι διακρίσεις να υπονομεύσουν την επίτευξη υψηλού επιπέδου κοινωνικής προστασίας, την άνοδο του βιοτικού επιπέδου, την ποιότητα ζωής, την οικονομική και κοινωνική συνοχή και αλληλεγγύη. Μπορούν επίσης να θέσουν σε κίνδυνο τους στόχους της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση που είναι η δημιουργία προϋποθέσεων για «μια αγορά εργασίας που θα ευνοεί την κοινωνική ένταξη» ούτως ώστε να αυξηθεί η συμμετοχή όλων στην επαγγελματική ζωή. Καθίσταται λοιπόν σαφές ότι οποιοσδήποτε είναι θύμα διακρίσεων ή θεωρεί ότι έχει υποστεί άδικη μεταχείριση θα πρέπει να διαθέτει επαρκή μέσα νομικής προστασίας καθώς και ένα ουσιαστικό δικαίωμα αποκατάστασης.

Στα κράτη μέλη της Ε.Ε. έχει συντελεστεί τα τελευταία χρόνια σημαντική πρόοδος στον τομέα της αναγνώρισης της διαφορετικότητας και της ισότητας των πολιτών καθώς και στην άρση των διακρίσεων (π.χ. στο φύλο) κυρίως σε επίπεδο θεσμικού πλαισίου. Σε αυτό, πέρα από την αναγκαιότητα προσαρμογής στο ευρωπαϊκό κεκτημένο συνέτεινε σε μεγάλο βαθμό και η

κατανόηση του γεγονότος πως η επιτυχής οικονομική ανάπτυξη των χωρών και τα υψηλά επίπεδα ζωής των κατοίκων δεν μπορούν να επιτευχθούν χωρίς την ενεργητική συμμετοχή όλων των πολιτών που διαβιούν στα κράτη μέλη της Ε.Ε. Η αναγνώριση δηλαδή της διαφορετικότητας των πολιτών και της ισότητας των φύλων αποτελεί βασικό ανθρώπινο δικαίωμα και κεντρικό άξονα στην ανάπτυξη και την ευημερία μιας κοινωνίας. Έτσι η Ευρωπαϊκή έννομη τάξη αναγνωρίζει τη σημασία της αρχής της ισότητας και την κατοχυρώνει συνταγματικά και νομοθετικά θεωρώντας την ως βασικό θεμέλιο των εθνικών πολιτικών για το δημόσιο και ιδιωτικό βίο. Η πλήρης πραγμάτωση της ισότητας προϋποθέτει την ισότιμη συμμετοχή και εκπροσώπηση όλων των πολιτών, ανεξάρτητα από τα πολιτισμικά και εθνικά τους χαρακτηριστικά ή την έμφυλη διάσταση, στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ζωή, καθώς και στα κέντρα λήψης των αποφάσεων. Επιπλέον, βασική προϋπόθεση για την επίτευξη της ισότητας αποτελεί η αναγνώριση και η παραδοχή από άντρες και γυναίκες ότι η ισότητα είναι θέμα που αφορά και αποτελεί ευθύνη και των δύο φύλων.

Οι νομοθετικές αλλαγές, η ανάπτυξη εθνικών μηχανισμών προώθησης των αρχών της ισότητας των φύλων και γενικότερα η συμβολή πολιτικών κομμάτων, γυναικείων οργανώσεων, συνδικαλιστικών φορέων και Μ.Κ.Ο με αντικείμενο δραστηριότητας την προώθηση θεμάτων ισότητας, έχουν εντείνει σε μεγάλο βαθμό την προσπάθεια της επίτευξης αναγνώρισης της πολιτισμικής και εθνικής διαφορετικότητας καθώς και της ισότητας ανάμεσα στα φύλα. Παρόλα αυτά, οι ασύμμετρες και ιεραρχημένες σχέσεις ανάμεσα σε πολίτες, στηριζόμενες σε προκαταλήψεις και στερεότυπα απέναντι στην ετερότητα, αλλά και μεταξύ ανδρών και γυναικών που εξακολουθούν να διατηρούνται, τόσο στο πλαίσιο της οικογένειας, όσο και στη δημόσια σφαίρα της ζωής, έχουν ως αποτέλεσμα την άνιση κατανομή της εξουσίας ανάμεσα σε διαφορετικούς με βάση την πολιτισμική ή εθνική ταυτότητα πολίτες και τον προκαθορισμό των κοινωνικών ρόλων των φύλων. Ως εκ τούτου, ο τομέας της συμφιλίωσης διαφορετικών πολιτισμικών ομάδων καθώς και αυτός της οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής δεν έχει φθάσει ακόμη σε υψηλά επίπεδα, γεγονός που διαπιστώνεται και στην αξιοποίηση δυνατοτήτων διεκδίκησης εννόμων αγαθών.

Η έννοια της διάκρισης συνδέεται με μορφές αποκλεισμού και στηρίζεται στη μειονεκτική θέση στην οποία τοποθετούνται τα άτομα που ανήκουν στις ευάλωτες ομάδες σε σχέση με τον υπόλοιπο πληθυσμό, σε όλα τα πεδία της κοινωνικής ζωής: κατοικία, εργασία, εκπαίδευση, υγεία, κοινωνική προστασία και βεβαίως, τη δημόσια τάξη. Από την άλλη, οι κοινωνίες οφείλουν να συμβάλλουν στην προστασία και προάσπιση των δικαιωμάτων των ευάλωτων ομάδων, αλλά επιπλέον να επιχειρούν να είναι ιδιαίτερα ανοικτές και δεκτικές στις αποκλεισμένες κοινωνικά ομάδες. Η καταπολέμηση των διακρίσεων και η προώθηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης, σύμφωνα άλλωστε και με τους δεδηλωμένους στόχους ενός σύγχρονου θεσμικού πλαισίου, είναι ανάγκη να αποτελεί προϊόν συνεργασίας και παράλληλης δράσης περισσοτέρων θεσμών και φορέων, τόσο κρατικών όσο και κοινωνικών.

Εδώ πρέπει να υπογραμμίσουμε τον ρόλο του Συνηγόρου του Πολίτη ως φορέα προώθησης και όχι απλώς ως φορέα εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης. Ο Συνήγορος του Πολίτη συμβάλει, μέσω συγκεκριμένων ενεργειών (π.χ. διάλογο με τους αρμόδιους φορείς) και προτάσεων (για νομοθετική τροποποίηση, βελτίωση της λειτουργίας των δημοσίων υπηρεσιών, αλλαγή νοοτροπίας των δημοσίων λειτουργών) στην εξάλειψη των πρακτικών που οδηγούν σε κακοδιαχείριση ή διάκριση. Η διάχυση της κρίσιμης πληροφορίας σε ζητήματα θεσμικών δυνατοτήτων και τεχνογνωσίας και η άντληση πληροφορίας για ζωτικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι εν λόγω πληθυσμοί αποτελούν βασικές πρωτοβουλίες των φορέων, όπως και ο από κοινού συντονισμός της δράσης τους που συνιστά προϋπόθεση επιτυχούς παρέμβασης.

Ευρύτερα, ο αμοιβαίος συντονισμός φαίνεται να αποτελεί πρωταρχικό αίτημα των εθνικών αρχών των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις οποίες έχει ανατεθεί η καταπολέμηση των διακρίσεων και η προαγωγή της αρχής της ίσης μεταχείρισης, στις μεταξύ τους επαφές. Σημαντικός είναι εδώ ο συντονισμός των δράσεων των εθνικών φορέων στους οποίους έχει ανατεθεί η εποπτεία και η προώθηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης, καθώς και η ενθάρρυνση οργανώσεων που εκπροσωπούν ευπαθείς ομάδες που υφίστανται διακρίσεις να δραστηριοποιηθούν ενεργά στο πεδίο της ενημέρωσης για τις εξελίξεις που έχουν επέλθει στο νομοθετικό πλαίσιο κατά των διακρίσεων και της ανάδειξης καλών πρακτικών εφαρμογής.

Παράλληλα, εκτιμήσεις, διαπιστώσεις, καθώς και προβλήματα που έχουν αναδειχθεί και καταγραφεί από φορείς προώθησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης με την εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου για την καταπολέμηση των διακρίσεων δίνουν μια εικόνα αναφορικά με την κατάσταση που επικρατεί. Για παράδειγμα στη χώρα μας ο σχετικά μέτριος αριθμός των αναφορών που υποβάλλονται στον Συνήγορο του Πολίτη στο πεδίο των διακρίσεων, η χαμηλής έντασης δραστηριοποίηση της κοινωνίας των πολιτών, καθώς και η μειωμένη ενεργοποίηση των εκ του νόμου εμπλεκομένων θεσμικών φορέων, συνεχίζουν να προβληματίζουν σχετικά με την αξιοποίηση των προκλήσεων που θέτει η αρχή προώθησης της ίσης μεταχείρισης.

Βέβαια να σημειωθεί ότι ο μειωμένος αριθμός των αναφορών που υποβάλλονται σε αρμόδιους φορείς για υποθέσεις υποδηλώνει συχνά τόσο τη διστακτικότητα των θυμάτων διακριτής μεταχείρισης, ιδίως σε ευαίσθητα προσωπικά θέματα, να δημοσιοποιήσουν την προσβολή που υφίστανται, όσο ίσως και τη μειωμένη εμπιστοσύνη τους προς τους θεσμικούς μηχανισμούς, ή τους θεσμικούς φορείς διαμεσολάβησης. Επιπλέον, το γεγονός ότι δεν απευθύνονται σε αυτήν τα μέλη που έχουν τη μεγαλύτερη ανάγκη προστασίας καταδεικνύει το μέγεθος του αποκλεισμού και της μειονεκτικής τους θέσης. Τα ζητήματα αυτά εξετάστηκαν στα πλαίσια του παρόντος παραδοτέου αλλά και των προγενέστερων παραδοτέων του Έργου.

Ανακύπτει, λοιπόν, το αίτημα κάλυψης του κενού επικοινωνίας των θυμάτων δυσμενούς μεταχείρισης με τους αρμόδιους εκ του νόμου θεσμικούς φορείς προστασίας τους. Τον ενδιάμεσο αυτό δίαυλο καλούνται να καλύψουν φορείς της κοινωνίας των πολιτών μέσα από την ενεργοποίησή τους. Καθίσταται λοιπόν αναγκαία η ανάληψη θεσμικών πρωτοβουλιών για την τόνωση της ενεργούς συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών, ιδίως μάλιστα στην περιφέρεια, προκειμένου να προωθηθεί η αρχή της ίσης μεταχείρισης σε τομείς πέραν της απλής ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης.

Αξίζει, ωστόσο, να υπογραμμισθεί ότι η συχνότητα υποβολής αναφορών, στο πεδίο των διακρίσεων, παραμένει μειωμένη και σε καμία περίπτωση δεν αποτελεί αυθεντικό δείκτη των φαινομένων δυσμενούς διακριτής μεταχείρισης ατόμων ή ομάδων στη χώρα μας. Ο περιορισμένος αριθμός αναφορών με αντικείμενο τις διακρίσεις, ιδίως αυτών που

σχετίζονται με ευαίσθητες πτυχές, όπως ο σεξουαλικός προσανατολισμός, οι θρησκευτικές πεποιθήσεις, ή η σεξουαλική παρενόχληση δεν μπορεί να εκληφθεί ως τεκμήριο απουσίας διακρίσεων. Αντίθετα, υποδηλώνει συχνά τη συστολή των θυμάτων διακριτής μεταχείρισης να εκθέσουν την προσωπική ή κοινωνική τους ζωή και να προσφύγουν στους αρμόδιους, εκ του νόμου, θεσμικούς φορείς καταπολέμησης των διακρίσεων. Ενδεικτικό στοιχείο της τάσης αυτής αποτελεί το γεγονός ότι οι περισσότερες αναφορές αφορούν διακρίσεις για λόγους ηλικίας ή λόγω φύλου σε σχέση με την ισότητα παροχών και τους όρους και συνθήκες απασχόλησης. Πρόκειται, δηλαδή, για περιπτώσεις όπου η δημοσιοποίηση της διακριτής μεταχείρισης δεν επιφέρει κοινωνικό κόστος στους καταγγέλλοντες.

Η προβληματική επικοινωνία αυτών που πλήττονται από πρακτικές διακριτικής μεταχείρισης με τους θεσμικούς φορείς θα μπορούσε να καλυφθεί με τη δραστηριοποίηση της κοινωνίας των πολιτών και την ενίσχυση της συμμετοχής της σε δράσεις που θα είχαν ως στόχο την ενημέρωση ή υποστήριξη των θυμάτων διακρίσεων. Δεν είναι τυχαίο, άλλωστε, ότι βούληση του κοινοτικού νομοθέτη υπήρξε η ενίσχυση του ρόλου των φορέων της κοινωνίας των πολιτών, εντάσσοντας τους στο σύστημα πρόσβασης στους διοικητικούς και δικαστικούς μηχανισμούς, έστω και υπό προϋποθέσεις. Η συμβολή των εν λόγω κοινωνικών φορέων στην εμπέδωση και εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης, μπορεί να αποβεί καθοριστική, ιδιαίτερα, στην αντιμετώπιση και εξάλειψη δυσμενών μεταχειρίσεων, δομικού χαρακτήρα, τις οποίες υφίστανται ευάλωτες ομάδες. Δεν μπορεί, λοιπόν, να μην γεννά σοβαρό προβληματισμό το γεγονός της μειωμένης δράσης των φορέων της κοινωνίας των πολιτών προς την κατεύθυνση αυτή και να μην ανακύπτει επιτακτικά η ανάγκη αναζήτησης τρόπων κινητοποίησής τους

Τέλος, σε περιόδους κοινωνικής και οικονομικής κρίσης ο κίνδυνος να από-μειωθούν τα επιτεύγματα των πολιτικών ισότητας και οι επιπτώσεις της ύφεσης να ασκήσουν μεγαλύτερη πίεση σε ευάλωτες ομάδες (όπως στις γυναίκες) είναι μεγάλος καθώς η οικονομική ύφεση δύναται να χρησιμοποιηθεί ως επιχείρημα για να περιοριστούν ή να

περικοπούν τα μέτρα σχετικά με την ισότητα των φύλων. Παρά ταύτα η τρέχουσα περίοδος μπορεί να είναι και μια ευκαιρία αλλαγής, εφόσον η επιβεβλημένη πια ανατροπή των σημερινών στερεοτύπων ανάπτυξης αναδείξει την ισότητα των φύλων σαν βασική συνιστώσα και εργαλείο για βιώσιμη ανάπτυξη, απασχόληση, ανταγωνιστικότητα και κοινωνική συνοχή. Στα πλαίσια αυτά, τα συμπεράσματα της παρούσας μελέτης αποτελούν μια σημαντική προσπάθεια πρωτογενούς διερεύνησης των ζητημάτων των σχετικών με τη χρήση των έννομων αγαθών στην Ελλάδα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. Μεθοδολογικά ζητήματα ως προς τη σύγκριση των δύο ερευνών

Ο συνδυασμός των αποτελεσμάτων της έρευνας που διεξήχθη στον ΣτΠ και των αποτελεσμάτων της έρευνας EU-SILC 2012, όπως περιγράφηκαν και ερμηνεύτηκαν στα παραδοτέα 3 και 4 αντίστοιχα, προδιαγράφηκε να γίνει στη βάση κοινών θεματικών ενοτήτων που περιέλαβαν και οι δύο προκειμένου να προκύψουν κοινά συμπεράσματα για το προφίλ αυτών που προσφεύγουν για τα προβλήματά τους με την διοίκηση σε αρμόδιες αρχές γενικότερα και στον ΣτΠ ειδικότερα και για τις σχετικές διαφυλικές διαφοροποιήσεις, για την αναγνωρισιμότητα και την αξιολόγηση του τελευταίου και για τον εντοπισμό κοινωνικο-οικονομικών ομάδων που προσφεύγουν λιγότερο στο ΣτΠ που αποτελούν ομάδες-στόχο για ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ως προς τους σκοπούς και τις αρμοδιότητες της Αρχής αυτής.

Οι στόχοι αυτοί της μελέτης υπόκεινται σε ορισμένους περιορισμούς που θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στην αξιολόγηση των συμπερασμάτων της παρούσας μελέτης. Οι περιορισμοί αυτοί τονίστηκαν και συζητήθηκαν αναλυτικά στα προηγούμενα παραδοτέα και δεν θα επαναληφθούν στην ίδια έκταση, απλά εδώ καταγράφονται συγκεντρωτικά μια και το παρόν παραδοτέο είναι το τελευταίο.

Ο πρώτος περιορισμός αναλύθηκε στο παραδοτέο 4 και αναφέρεται στη δυσκολία μιας δειγματοληπτικής έρευνας που διεξάγεται σε Πανελλαδικό Επίπεδο, όπως είναι η EU-SILC, να δώσει επαρκές υπο-δείγμα των ατόμων που προσέφυγαν στα έννομα αγαθά και πολύ περισσότερο στο ΣτΠ. Η διαδικασία επιλογής δείγματος από πληθυσμό μικρών ομάδων (Minority Population) θα ήταν πιο κατάλληλη στην περίπτωση αυτή με τη χρησιμοποίηση της απογραφής πληθυσμού 2011 ως δειγματοληπτικού πλαισίου (Ρόντος Κ., 2006). Παρόλα αυτά, με την ανάλυση συγκεκριμένων ομάδων πληθυσμού έγινε δυνατό να αξιοποιηθεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο και η πηγή αυτή πληροφόρησης και να συγκριθεί, στο μέτρο του δυνατού, με την πρωτογενή έρευνα το ΣτΠ.

Ίδιας προέλευσης περιορισμός είναι η αδυναμία να δοθεί, μέσω της EU-SILC SILC, η δυνατότητα παραγωγής αποτελεσμάτων σε περιφερειακό επίπεδο, ώστε να υπάρξει προοπτική σύγκρισης της γεωγραφικής προέλευσης των ερευνώμενων υπο-πληθυσμών με αυτά που έδωσε η έρευνα στο ΣτΠ. Το γεγονός, πάντως, ότι και η τελευταία περιέλαβε τελικά αυτούς που προέρχονται από το Νομό Αττικής, για λόγους που εξηγήσαμε στο παραδοτέο 3, η ΕΛ. ΣΤΑΤ θα μπορούσε να παράγει στοιχεία σε μια πολύ αδρή ταξινόμηση Αττική/Λοιπή Ελλάδα αλλά και στις επιμέρους περιοχές της Αττικής (βλέπε ταξινόμηση έρευνας του ΣτΠ) ώστε να υπάρξουν σχετικές συγκρίσεις.

Πρέπει ακόμη να τονιστεί ότι η μεθοδολογία διενέργειας των δύο ερευνών είναι διαφορετική, γεγονός που δημιουργεί κάποια ζητήματα συγκρισιμότητας. Συγκεκριμένα η έρευνα στο ΣτΠ δεν διενεργήθηκε επί ενός δείγματος που επιλέχθηκε από κάποιο πληθυσμό, αλλά οι ερωτηθέντες ήταν αυτοί που προσέφυγαν στον ΣτΠ σε ένα διάστημα 6 περίπου μηνών. Αυτοί, δηλαδή, αποτελούν πληθυσμό, μάλλον, αυτών που προσέφυγαν στον ΣτΠ στο συγκεκριμένο χρονικό διάστημα παρά δείγμα. Δυνατότητα αντιπροσώπευσης αυτών που γενικώς προσφεύγουν πρόσφατα στο ΣτΠ δίνουν αρχικά ο μεγάλος αριθμός των ερωτηθέντων (1020) και κατά δεύτερο λόγο η διευρυμένη περίοδος διενέργειας της έρευνας.

Η EU-SILC από την άλλη πλευρά είναι μια δειγματοληπτική έρευνα με πολύ χρήσιμα στοιχεία, μικρού όμως σχετικά δείγματος (11.698 άτομα) για πανελλαδική, αν σκεφτεί κανείς ότι η έρευνας εργατικού δυναμικού δίνει ετήσια στοιχεία επί ενός τελικού δείγματος της τάξης των 130.000 ατόμων. Ζήτημα μεγέθους δείγματος τίθεται και λόγω δύο ακόμη παραγόντων. Ο ένας σχετίζεται με τη συλλογή, μέσω της έρευνας, δεδομένων επί μεγάλου αριθμού μεταβλητών και με μεγάλη ανάλυση (δηλαδή με μεγάλο αριθμό τιμών) σε πολλές περιπτώσεις, γεγονός που μας ανάγκασε να ανακωδικογραφήσουμε τις περισσότερες ώστε να μειωθεί ο αριθμός των τιμών (values) που μελετήσαμε και να υπάρξουν πιο αξιόπιστα αποτελέσματα. Ο δεύτερος συνδέεται με τις επιφυλάξεις που θα πρέπει να τίθενται όταν η δειγματοληψία γίνεται με τελευταίο στάδιο το νοικοκυριό και η εξαγωγή των αποτελεσμάτων της έρευνας με βάση το σύνολο των ατόμων των νοικοκυριών αυτών που επίσης ερευνήθηκαν.

Ειδικότερα επισημαίνεται ο διαφορετικός τρόπος υπολογισμού του συνολικού εισοδήματος (από το σύνολο πηγών) στην έρευνα EU-SILC (βλέπε Παραδοτέο 4) σε σχέση με αυτόν της ΕΛ. ΣΤΑΤ. προκειμένου τα σχετικά αποτελέσματα να είναι περισσότερο συγκρίσιμα με τα αντίστοιχα της έρευνας που διενεργήθηκε στο ΣτΠ.

Οι επιφυλάξεις και τα προβλήματα που εκφράστηκαν παραπάνω, καταγράφονται για λόγους δεοντολογικής αντιμετώπισης της στατιστικής έρευνας και σε καμιά περίπτωση δεν απαξιώνουν τα αποτελέσματα που προέκυψαν. Απλώς, είναι απαραίτητο να καταγραφούν προκειμένου η σχετική ανάλυση των δεδομένων και η ερμηνεία τους να γίνει με την προσοχή που θα πρέπει να διέπει την επιστημονική έρευνα, ώστε ο αναγνώστης να βγάλει ακριβή συμπεράσματα και ο χρήστης να τα χρησιμοποιήσει με το σωστό τρόπο ως υλικό υποστήριξης της πολιτικής που θα εφαρμόσει.

Οι επισημάνσεις αυτές πιθανώς να χρησιμεύσουν, επίσης, στο μέλλον στην βελτίωση του σχεδιασμού τακτικών και ad hoc πρωτογενών ερευνών που διεξάγονται από τους φορείς της επίσημης στατιστικής πληροφόρησης ή και από άλλους επιμέρους φορείς.

Θα πρέπει να τονιστεί, επίσης, ότι οι μεθοδολογικοί χειρισμοί, που έγιναν από την Ομάδα Έργου κατά την διάρκεια της προετοιμασίας του υλικού (ανακωδικογραφήσεις, κλπ), αντιμετώπισαν στο βαθμό του δυνατού τις εν λόγω αδυναμίες. Επίσης, οι μέθοδοι ανάλυσης που χρησιμοποιήθηκαν και η επιλογή των πληθυσμών, που αναλύθηκαν, μεγιστοποίησαν την εγκυρότητα της πληροφόρησης που παρουσιάστηκε και ερμηνεύτηκε.

Σαν αποτέλεσμα, προέκυψαν, για πρώτη φορά στην Ελλάδα, πολύ χρήσιμα συμπεράσματα σχετικά με τα ερευνητικά ερωτήματα που τέθηκαν στην μελέτη αυτή τα οποία νομίζουμε ότι θα συμβάλλουν στην διεύρυνση της παρέμβασης του ΣτΠ στην ελληνική κοινωνία στην κατεύθυνση της υποστήριξης των δικαιωμάτων των πολιτών μέσω των υπηρεσιών που παρέχει για τη διεκδίκησή τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. Υπολογισμός του Συντελεστή Συμμετοχής με σύγκριση των αποτελεσμάτων της έρευνας στο Σ.τ.Π. με τα αποτελέσματα της EU SILC 2012

Στην ενότητα αυτή θα καταρτιστούν οι Συντελεστές Συμμετοχής (Σ.Σ.) των διαφόρων ομάδων που προσφεύγουν στο ΣτΠ (όπως προέκυψαν από την σχετική έρευνα) σε σχέση με τα εθνικά μεγέθη που προήλθαν από την έρευνα EU SILC 2012. Ουσιαστικά αποτελεί την ίδια μεθοδολογία που ακολουθήθηκε στο Παραδοτέο 3, όπου τα εθνικά μεγέθη ελήφθησαν από την Απογραφή Πληθυσμού 2011 ή από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού. Η νέα αυτή εφαρμογή πραγματοποιείται για λόγους σύγκρισης των δεικτών που προέκυψαν από τις διαφορετικές πηγές των εθνικών δεδομένων, προκειμένου να ισχυροποιηθούν τα κρίσιμα αποτελέσματα σχετικά με την υπερ-εκπροσώπηση ή υπο-εκπροσώπηση των επιμέρους κοινωνικο-οικονομικών μονάδων στη χρήση των υπηρεσιών του ΣτΠ.

2.1. Πλήθος μονάδων (ατόμων) δείγματος

Το Δείγμα της έρευνας στο ΣτΠ ανήλθε σε 1020 άτομα που προσέφυγαν στην εν λόγω Αρχή, ενώ το δείγμα της EU SILC 2012 αναφέρεται στο γενικό πληθυσμό και ανήλθε σε 11698 άτομα, που επιλέχθηκαν σύμφωνα με την αναφορά που έγινε στην ενότητα 5.1.

2.2. Ως προς το Φύλο

Στην έρευνα του Συνηγόρου παρατηρείται μεγαλύτερη συμμετοχή των αντρών σε σχέση με την έρευνα EU SILC 2012. Το αντίστροφο παρατηρείται για τις γυναίκες, όπου η συμμετοχή των γυναικών είναι μεγαλύτερη στην έρευνα EU SILC 2012 απ' ότι στην έρευνα του Συνηγόρου.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.1

Φύλο	ΣτΠ	EU_SILC	ΣΣ
Άνδρας	58	47,9	1,21294
Γυναίκα	42	52,1	0,80422

2.3. Ως προς την Οικογενειακή Κατάσταση

Τα ποσοστά των έγγαμων και των άγαμων είναι παρόμοια και στις δύο έρευνες. Η συμμετοχή των ατόμων που είναι είτε σε διάσταση, είτε χήροι/ες στην EU SILC είναι σχεδόν διπλάσια σε σχέση με την έρευνα του Συνηγόρου εν αντιθέσει με την περίπτωση των Διαζευγμένων όπου το ποσοστό συμμετοχής στην έρευνα του Συνηγόρου είναι 4,65 φορές μεγαλύτερο από αυτό της EU SILC.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.2

	ΣτΠ	EU_SILC	ΣΣ
Άγαμος/η	21,6	22,7	0,951542
Έγγαμος/η	61,1	62,4	0,979167
Σε διάσταση	0,6	1,1	0,545455
Χήρος/α	6,1	11,5	0,530435
Διαζευγμένος/η	10,7	2,3	4,652174

2.4. Ως προς το Εκπαιδευτικό Επίπεδο

Στην έρευνα του ΣτΠ παρατηρείται γενικότερα συμμετοχή ατόμων με υψηλότερο εκπαιδευτικό επίπεδο απ' ότι από την έρευνα EU SILC. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε τις περιπτώσεις αυτών με υψηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης: α) «ΑΕΙ- Ανώτατες στρατιωτικές Σχολές» όπου το ποσοστό στην έρευνα του Συνηγόρου είναι 1,85 φορές μεγαλύτερο, β) Μεταπτυχιακό, όπου το ποσοστό στην έρευνα του Συνηγόρου είναι 2,93 φορές μεγαλύτερο από αυτό της EU SILC γ) Διδακτορικό με ποσοστό 6,5 φορές μεγαλύτερο από αυτό της EU SILC και δ) Δημοτικό, όπου στην EU SILC παρατηρείται σχεδόν διπλάσιο ποσοστό συμμετοχής σε σχέση με την έρευνα του Συνηγόρου.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.3

	ΣτΠ	EU_SILC	ΣΣ
Δεν παρακολούθησα ποτέ κάποια βαθμίδα εκπαίδευσης	1	2,8	0,357143
Μερικές τάξεις δημοτικού	2,5	7	0,357143
Δημοτικό	14,5	27,6	0,525362

	ΣτΠ	EU_SILC	ΣΣ
Γυμνάσιο	9,3	12,2	0,762295
Λύκειο (Γενικό, Ενιαίο, Τεχνικό Επαγγελματικό Εκπαιδευτήριο, ΤΕΛ, ΤΕΣ, ΕΠΑΛ, ΕΠΑΣ)	31,1	28,6	1,087413
Μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση (ΙΕΚ, ΚΕΚ, κολέγια, ανώτερες σχολές)	9,9	4,7	2,106383
ΑΤΕΙ, ΤΕΙ, ΚΑΤΕΕ	5,7	4,5	1,266667
ΑΕΙ, Ανώτατες Στρατιωτικές Σχολές	20,4	11	1,854545
Μεταπτυχιακά (MSc., MBA)	4,4	1,5	2,933333
Διδακτορικό (Ph.D)	1,3	0,2	6,5

2.5. Ως προς την ηλικία

Οι μέσες ηλικίες είναι παρόμοιες στις δύο έρευνες είτε ως μέτρο κεντρικής τάσης χρησιμοποιηθεί η μέση τιμή είτε η διάμεσος.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.4

	Τιμή μέτρου κεντρικής τάσης	ΣΣ
Μέση Ηλικία ΣτΠ	52,24	0,992401
Μέση Ηλικία EU SILC	52,64	
Διάμεσος ΣτΠ	53	1,019231
Διάμεσος EU SILC	52	

2.6. Ως προς τη Κοινωνική Τάξη

Όμοια με το εκπαιδευτικό επίπεδο και η κοινωνική τάξη των ατόμων που συμμετείχαν στην έρευνα του Συνηγόρου παρουσιάζει υψηλότερα επίπεδα σε σχέση με την έρευνα της EU SILC. Πιο συγκεκριμένα: το ποσοστό συμμετοχής στην έρευνα του Συνηγόρου ατόμων με Ανώτερη Κοινωνική τάξη είναι 1,71 φορές μεγαλύτερο απ' ό,τι αυτό της EU SILC. Όμοια και για την μεσαία κοινωνική τάξη όπου το ποσοστό είναι 1,22 φορές μεγαλύτερο. Σε σχέση με την κατώτερη κοινωνική τάξη στην έρευνα της EU SILC παρατηρούνται ποσοστά 1,55 φορές μεγαλύτερα από ό,τι στην έρευνα του Συνηγόρου.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.5

	ΣτΠ	EU_SILC	ΣΣ
Ανώτερη	24,3	14,2	1,711268

Μεσαία	43,2	35,3	1,223796
Κατώτερη	32,6	50,5	0,645545

2.7. Ως προς τη Κατάσταση Απασχόλησης

Στον Συνήγορο προσέρχονται άνεργοι σε διπλάσιο ποσοστό απ' αυτούς που προκύπτουν από την έρευνα EU SILC.

Τα ποσοστά των μισθωτών με πλήρη απασχόληση σχεδόν συμπίπτουν για τις δύο έρευνες, εν αντιθέσει με τους μισθωτούς με μερική απασχόληση που φαίνεται να προσφεύγουν περισσότερο στον Συνήγορο και τους αυτοαπασχολούμενους που παρουσιάζουν μικρότερα ποσοστά συμμετοχής στην έρευνα του Συνηγόρου σε σχέση με την EU SILC.

Για τους συνταξιούχους δεν παρατηρούνται διαφοροποιήσεις, ενώ παρατηρούνται μεγάλες διαφοροποιήσεις στα ποσοστά συμμετοχής στις υπόλοιπες κατηγορίες των οικονομικά μη ενεργών ατόμων. Πιο συγκεκριμένα το ποσοστό των νοικοκυρών, των στρατιωτών και των μαθητών που προσέρχονται στον Συνήγορο είναι σχεδόν το ένα τρίτο από αυτό του δείγματος της EU SILC. Επίσης προσέρχονται «Ακατάλληλοι για εργασία λόγω αναπηρίας» σε ποσοστό 2,46 φορές μεγαλύτερο από το αντίστοιχο του δείγματος της EU SILC.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.6

	ΣτΠ	EU SILC	ΣΣ
Μισθωτός με πλήρη απασχόληση (εργαζόμενος)	18,2	18,3	0,99
Μισθωτός με μερική απασχόληση (εργαζόμενος)	4,0	2,6	1,55
Αυτοαπασχολούμενος (εργαζόμενος)	10,2	14,3	0,71
Άνεργος	25,3	12,1	2,09
Μαθητής, φοιτητής, μετεκπαιδευόμενος, εργαζόμενος χωρίς αμοιβή για απόκτηση εμπειρίας	1,9	6,4	0,29
Συνταξιούχος	33,3	32	1,04
Ακατάλληλος για εργασία λόγω αναπηρίας	2,9	1,2	2,46
Στρατιώτης	0,1	0,3	0,33
Νοικοκυρά ή και φροντίδα παιδιών/ηλικιωμένων	3,9	11,9	0,33

Άλλη περίπτωση μη οικονομικά ενεργού ατόμου	0,1	0,7	0,14
	100,0	99,8	

Παρακάτω παρουσιάζεται η κατάσταση απασχόλησης σε συγκεντρωτική κλίμακα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.7

	ΣτΠ	EU SILC	ΣΣ
Εργαζόμενοι	32,4	35,2	0,92
Άνεργος	25,3	12,1	2,09
Οικονομικά μη ενεργοί	42,2	52,5	0,80
	99,9	99,8	

2.8. Ως προς τις κατηγορίες των Οικονομικά Μη Ενεργών

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.8

	ΣτΠ	EU_SILC	ΣΣ
Μαθητής, φοιτητής, μετεκπαιδευόμενος, εργαζόμενος χωρίς αμοιβή για απόκτηση εμπειρίας	4,42	12,09	0,37
Συνταξιούχος	78,84	60,89	1,29
Ακατάλληλος για εργασία λόγω αναπηρίας	6,98	2,36	2,96
Στρατιώτης	0,23	0,57	0,41
Νοικοκυρά ή και φροντίδα παιδιών/ηλικιωμένων	9,30	22,68	0,41
Άλλη περίπτωση μη οικονομικά ενεργού ατόμου	0,23	1,41	0,16
	100,00	100,00	

Αν θεωρήσουμε μόνο τα οικονομικά ενεργά άτομα καταλήγουμε στα ίδια συμπεράσματα με προηγούμενως (αν εξαιρέσουμε τους συνταξιούχους) αλλά διαφοροποιείται ο συντελεστής συμμετοχής. Προσέρχονται στον ΣτΠ σε μικρότερα ποσοστά από το δείγμα της EU SILC μαθητές, στρατιώτες και νοικοκυρές αλλά σε μεγαλύτερα ποσοστά αυτοί που είναι ακατάλληλοι για εργασία λόγω αναπηρίας και οι συνταξιούχοι.

2.9. Ως προς τη θέση στο Επάγγελμα των εργαζόμενων

Τα ποσοστά των μισθωτών με πλήρη απασχόληση σχεδόν συμπίπτουν για τις δύο έρευνες, εν αντιθέσει με τους μισθωτούς με μερική απασχόληση που φαίνεται να προσφεύγουν περισσότερο στον Συνήγορο και τους αυτοαπασχολούμενους που παρουσιάζουν μικρότερα ποσοστά συμμετοχής στην έρευνα του Συνηγόρου σε σχέση με την EU SILC.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.9

	ΣτΠ	EU SILC	ΣΣ
Μισθωτός με πλήρη απασχόληση (εργαζόμενος)	56,06	51,91	1,08
Μισθωτός με μερική απασχόληση (εργαζόμενος)	12,42	7,39	1,68
Αυτοαπασχολούμενος (εργαζόμενος)	31,52	40,69	0,77
	100	100	

2.10. Ως προς την ειδίκευση των εργαζόμενων

Το ποσοστό συμμετοχής των εργαζομένων υψηλής ειδίκευσης στην έρευνα του ΣτΠ είναι μεγαλύτερο κατά 41% σε σχέση με αυτό της EU SILC εν αντιθέσει με το ποσοστό αυτών μεσαίας και χαμηλής ειδίκευσης που είναι μικρότερο κατά 17%.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.10

	ΣτΠ	EU SILC	ΣΣ
Υψηλής Ειδίκευσης	41,52	29,50	1,41
Μεσαίας και Χαμηλής Ειδίκευσης	58,48	70,50	0,83
	100	100	

2.11. Ως προς το εισόδημα των Μισθωτών

Οι μισθωτοί που συμμετείχαν στην έρευνα του ΣτΠ φαίνεται να παρουσιάζουν μικρότερα εισοδήματα σε σχέση με τους μισθωτούς της έρευνας EU SILC.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.11

	ΣτΠ	EU SILC	ΣΣ
1-500	29,1	17,6	1,649
501-1000	43,5	35,0	1,243947

1001-1500	16	34,8	0,45944
>1500	11,5	12,6	0,915704

2.12. Ως προς το εισόδημα από Αυτοαπασχόληση

Οι αυτοαπασχολούμενοι που συμμετείχαν στην έρευνα του ΣτΠ φαίνεται να παρουσιάζουν μεγαλύτερα εισοδήματα σε σχέση με τους αυτοαπασχολούμενους της έρευνας EU SILC.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.12

	ΣτΠ	EU SILC	ΣΣ
1-500	40,7	42,4	0,96
501-1000	19,8	31,4	0,63
1001-1500	14	11,7	1,19
>1500	25,6	14,4	1,77

2.13. Ως προς το εισόδημα από Συντάξεις

Οι συνταξιούχοι που συμμετείχαν στην έρευνα του ΣτΠ φαίνεται να παρουσιάζουν μεγαλύτερα εισοδήματα σε σχέση με τους συνταξιούχους της έρευνας EU SILC.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.13

	ΣτΠ	EU SILC	ΣΣ
1-500	20,6	34,5	0,60
501-1000	37,8	42,1	0,90
1001-1500	30,3	17,3	1,75
>1500	11,2	6,1	1,84

2.14. Ως προς το Εισόδημα από Ενοίκια

Τα άτομα που έχουν εισοδήματα από ενοίκια και συμμετείχαν στην έρευνα του ΣτΠ φαίνεται να παρουσιάζουν μεγαλύτερα εισοδήματα σε σχέση με τα αντίστοιχα άτομα της έρευνας EU SILC.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.14

	ΣτΠ	EU SILC	ΣΣ
1-500	61,5	80,0	0,77

501-1000	17,3	14,1	1,23
1001-1500	11,5	3,1	3,72
>1501	9,6	2,8	3,38

2.15. Συνοπτικά συμπεράσματα ως προς τη συμμετοχή των ατόμων που προσφεύγουν στο ΣτΠ σε σχέση με τα εθνικά μεγέθη που προέκυψαν από την έρευνα EU SILC 2012.

Από τους παραπάνω δείκτες προκύπτουν οι ακόλουθες κατηγορίες που υπερεκπροσωπούνται ή υποεκπροσωπούνται μεταξύ αυτών που προσφεύγουν στον ΣτΠ:

Υπερεκπροσωπούνται:

- Ως προς το φύλο → Άνδρες
- Ως προς την οικογενειακή κατάσταση → Διαζευγμένοι/ες
- Ως προς το επίπεδο εκπαίδευσης → Απόφοιτοι μεταδευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
- Ως προς την κοινωνική τάξη → Ανώτερη και Μεσαία
- Ως προς την κατάσταση απασχόλησης → Άνεργοι
- Ως προς τη θέση στο επάγγελμα → Μισθωτοί με μερική απασχόληση
- Ως προς την κατηγορία των οικονομικά μη ενεργών → Ακατάλληλοι για εργασία λόγω αναπηρίας, Συνταξιούχοι
- Ως προς το βαθμό ειδίκευσης → Υψηλής ειδίκευσης
- Ως προς το εισόδημα μισθωτών → Χαμηλά εισοδήματα (μέχρι 1000 ευρώ)
- Ως προς το εισόδημα από αυτοαπασχόληση → Υψηλά εισοδήματα (άνω των 1000 ευρώ)
- Ως προς το εισόδημα από συντάξεις → Υψηλά εισοδήματα (άνω των 1000 ευρώ)
- Ως προς εισοδήματα από ενοίκια → Υψηλά εισοδήματα (άνω των 500 ευρώ)

Υποεκπροσωπούνται (ομάδες- στόχος για ενημέρωση-προσέλκυση στο ΣτΠ)

- Ως προς το φύλο → Γυναίκες
- Ως προς την οικογενειακή κατάσταση → Σε διάσταση, Χήροι/ες

- Ως προς το επίπεδο εκπαίδευσης → Χαμηλό επίπεδο (Μέχρι Γυμνάσιο)
- Ως προς την κοινωνική τάξη → Κατώτερη
- Ως προς την κατάσταση απασχόλησης → Οικονομικά μη ενεργοί
- Ως προς τη θέση στο επάγγελμα → Αυτοαπασχολούμενοι
- Ως προς την κατηγορία των οικονομικά μη ενεργών → Μαθητές, φοιτητές, μετεκπαιδευόμενοι, εργαζόμενοι χωρίς αμοιβή για απόκτηση εμπειρίας, στρατιώτες, νοικοκυρές.
- Ως προς το βαθμό ειδίκευσης → Χαμηλής ειδίκευσης
- Ως προς το εισόδημα μισθωτών → Υψηλά εισοδήματα (άνω των 1000 ευρώ)
- Ως προς το εισόδημα από αυτοαπασχόληση → Μεσαία εισοδήματα (500- 1000 ευρώ)
- Ως προς το εισόδημα από συντάξεις → Χαμηλά εισοδήματα (μέχρι 1000 ευρώ)
- Ως προς εισοδήματα από ενοίκια → Χαμηλά εισοδήματα (μέχρι 500 ευρώ)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. Σύγκριση των χαρακτηριστικών αυτών που προσέφυγαν οπουδήποτε / στις Ανεξάρτητες Αρχές / στον Σ.τ.Π. βάσει των ερευνών στο Σ.τ.Π. και της EU-SILC

3.1. Τα χαρακτηριστικά των ατόμων που απευθύνθηκαν και αλλού (εκτός του Σ.τ.Π.) σύμφωνα με την επιτόπια έρευνα

Τα άτομα που απευθύνθηκαν και αλλού εκτός από τον ΣτΠ για το ίδιο θέμα αποτελούν το 42% του συνόλου και είναι στην πλειονότητά τους άνδρες, έγγαμοι, ελληνικής καταγωγής, με μέση ηλικία στα επίπεδα του συνόλου του δείγματος (52 ετών). Το μορφωτικό τους κεφάλαιο είναι υψηλό αφού έχουν ολοκληρώσει κυρίως ανώτατο επίπεδο εκπαίδευσης και μέσο επίπεδο εκπαίδευσης. Παρουσιάζεται, επίσης, μεγάλη αναλογία της μεσαίας κοινωνικής τάξης.

Πρόκειται για άτομα κυρίως μη οικονομικά ενεργά αλλά και εργαζόμενα. Οι μη οικονομικά ενεργοί είναι κυρίως συνταξιούχοι ενώ οι εργαζόμενοι είναι κυρίως επιστήμονες, ειδικοί, υπηρετούντες στις ένοπλες δυνάμεις και ειδικευμένοι τεχνίτες. Τα επαγγέλματά τους κατατάσσονται σε όλες τις βαθμίδες ειδίκευσης και εργάζονται κυρίως στον τριτογενή τομέα.

Ως προς το ατομικό εισόδημα παρατηρείται μια σημαντική συγκέντρωση τόσο από όλες τις πηγές συνολικά όσο και κατά πηγή (μισθωτή εργασία, αυτοαπασχόληση και εργοδοσία, σύνταξη και ενοίκια σε χαμηλής κλίμακας εισοδήματα μέχρι 1000 €.

3.2. Τα χαρακτηριστικά των ατόμων που προσφεύγουν οπουδήποτε σύμφωνα με την έρευνα EU SILC

Αυτοί που προσέφυγαν σε κάποια υπηρεσία για την επίλυση του προβλήματός τους με το Κράτος ήταν στη συντριπτική τους πλειονότητα άνδρες, ηλικίας κατά μέσο τα 53 έτη.

Έχουν υψηλό μορφωτικό επίπεδο και εργάζονται κυρίως σε επιστημονικά επαγγέλματα. Τοποθετούνται στην ανώτερη κοινωνική τάξη αλλά σχετικά τοποθετούνται και στη μεσαία κοινωνική τάξη.

Η μικρή συχνότητα των ατόμων που προσέφυγαν στα έννομα αγαθά σε σχέση με εκείνους που δήλωσαν ότι αντιμετώπισαν προβλήματα με τις υπηρεσίες του κράτους (μόλις 185

περιπτώσεις) δεν δίδουν αξιόπιστες κατανομές για τις εισοδηματικές ομάδες κατά πηγή εισοδήματος και επομένως δεν συνάγονται συμπεράσματα βάσει του κριτηρίου αυτού.

Επομένως αυτοί που προσφεύγουν αναλογικά περισσότερο είναι άνδρες, ως προς το επίπεδο εκπαίδευσης είναι απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και μάλιστα με διδακτορικά και μεταπτυχιακές σπουδές, ως προς το επάγγελμα εργαζόμενοι σε επιστημονικά επαγγέλματα, τοποθετημένοι στην ανώτερη (πολύ περισσότερο) και μεσαία κοινωνική τάξη.

Από την άλλη, αυτοί που προσφεύγουν αναλογικά λιγότερο είναι οι γυναίκες, ως προς το επάγγελμα είναι απόφοιτοι χαμηλών βαθμίδων εκπαίδευσης, ως προς την κατάσταση απασχόλησης οικονομικά μη ενεργοί/ες και άνεργοι/ες, τοποθετούμενοι/ες στην κατώτερη κοινωνική τάξη. Ως προς το επάγγελμά τους σημειώθηκαν κυρίως κατηγορίες εργαζομένων μεσαίου και χαμηλού status.

3.3. Τα χαρακτηριστικά των ατόμων που προσφεύγουν στον Σ.τ.Π. σύμφωνα με την επιτόπια έρευνα

Τα άτομα που προσέφυγαν στον Συνήγορο του Πολίτη, σύμφωνα με την έρευνα που έγινε στα γραφεία της Ανεξάρτητης Αρχής ήταν κυρίως έλληνες άνδρες, ώριμης ηλικίας, κάτοικοι περιοχών με έντονα προβλήματα.

Από πλευράς κοινωνικών χαρακτηριστικών στον ΣτΠ προσφεύγουν κυρίως άτομα υψηλού μορφωτικού επιπέδου και των δύο φύλων, μεσαίας και ανώτερης κοινωνικής τάξης, ενώ οι έγγαμοι άνδρες και οι άγαμες, διαζευγμένες γυναίκες και οι χήρες φαίνεται να κάνουν μεγαλύτερη χρήση των υπηρεσιών του ΣτΠ.

Από πλευράς οικονομικών χαρακτηριστικών στους προσφεύγοντες στο ΣτΠ σημειώνονται χαμηλά ποσοστά εργαζομένων, πολύ υψηλά ποσοστά ανέργων και οικονομικά μη ενεργών. Προέρχονται κυρίως από ευαίσθητους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας και είναι ως επί το πλείστον ανειδίκευτοι ή επαγγελματίες χαμηλής ειδίκευσης. Η πλειονότητα των οικονομικά μη ενεργών είναι συνταξιούχοι και κατά δεύτερο λόγο νοικοκυρές και μη δυνάμενοι να εργαστούν λόγω αναπηρίας. Οι γυναίκες και ιδιαίτερα οι άνεργες δεν φαίνεται να

διαφοροποιούνται από τους άνδρες στις διάφορες κατηγορίες απασχόλησης, ωστόσο, οι γυναίκες είναι σε κατάσταση μακροχρόνιας ανεργίας περισσότερο από ότι οι άνδρες.

Οι εργαζόμενοι είναι ασφαλισμένοι, εργάζονται κυρίως στον ιδιωτικό τομέα και σε ευαίσθητους κλάδους της οικονομίας και οι άνδρες είναι αναλογικά περισσότεροι από τις γυναίκες στο δευτερογενή τομέα και οι γυναίκες στον τριτογενή τομέα.

Οι προσφεύγοντες έχουν στην συντριπτική τους πλειονότητα εισόδημα από μία πηγή, ωστόσο σημειώνεται ένας αξιόλογος πληθυσμός που δηλώνει ότι δεν έχει καθόλου εισοδήματα. Οι άνδρες διαφοροποιούνται έντονα από τις γυναίκες ως προς την εισοδηματική τάξη, με τις γυναίκες χωρίς εισόδημα και της χαμηλότερης εισοδηματικής τάξης 1-500 ευρώ να προσφεύγουν σε μεγαλύτερη αναλογία, σε σχέση με τους άνδρες των αντίστοιχων κατηγοριών, ενώ το αντίστροφο ισχύει για τις υψηλότερες εισοδηματικές τάξεις άνω των 1000 ευρώ.

Οι περισσότεροι από τους προσφεύγοντες κατοικούν σε ιδιόκτητο σπίτι και οι γυναίκες φαίνεται να κατοικούν σε ιδιόκτητο σπίτι σε μεγαλύτερη αναλογία σε σχέση με τους άνδρες, αλλά και να αντιμετωπίζουν δυσκολίες ώστε να ανταπεξέλθουν στην πληρωμή των εξόδων τους το τελευταίο 12μηνο σε μεγαλύτερη αναλογία σε σχέση με τους άνδρες.

Εν κατακλείδι, ως προς το γενικό προφίλ των ατόμων που προσέφυγαν στο ΣΤΠ σημειώνεται ότι είναι άτομα της ανώτερης ώριμης ηλικίας, που κατοικούν ως επί το πλείστον σε υποβαθμισμένες περιοχές της Αθήνας και σε χαμηλότερου κοινωνικο-οικονομικού status δήμους της Δυτικής και Ανατολικής Αττικής, υψηλού κυρίως μορφωτικού επιπέδου, μεσαίας κοινωνικής τάξης στο μεγαλύτερο ποσοστό τους, με έντονη παρουσία έγγαμων και διαζευγμένων ως προς την οικογενειακή κατάσταση, αλλά με υπερ-εκπροσώπηση αλλοδαπών από Αλβανία και Πακιστάν. Είναι ακόμα χαμηλού εισοδήματος μισθωτοί και αυτοαπασχολούμενοι του ιδιωτικού κυρίως τομέα, με μικτό προφίλ ως προς την εξειδίκευση και το prestige του επαγγέλματός τους και εργαζόμενοι σε κλάδους του δευτερογενή τομέα (κυρίως οι άνδρες) και των υπηρεσιών (κυρίως οι γυναίκες). Ως επί το πλείστον, είναι, επίσης, ασφαλισμένοι, άνεργοι ανειδίκευτοι ή χαμηλής ειδίκευσης και συνταξιούχοι. Πρόκειται, ακόμα, για άτομα χωρίς καθόλου εισόδημα ατομικό ή οικογενειακό, οι μισοί με πρόσθετο

ΚΕΔΡΟΣ Α.Ε. | 24

οικογενειακό εισόδημα άλλων μελών των νοικοκυριών, με ιδιόκτητο σπίτι σε μεγάλη αναλογία αλλά και με προβλήματα στην πληρωμή των εξόδων τους κατά το τελευταίο δωδεκάμηνο λόγω της κρίσης.

3.4. Τα χαρακτηριστικά των ατόμων που προσφεύγουν στις Ανεξάρτητες Αρχές και στον Σ.τ.Π. σύμφωνα με την έρευνα EU SILC

Αυτοί που προσέφυγαν στις **Ανεξάρτητες αρχές ή Ελεγκτικές Αρχές** (30) και πολύ περισσότερο στο ΣτΠ (23 από αυτούς) συζητούνται σε ποιοτικό επίπεδο.

Στις παραπάνω αρχές προσέφυγαν περισσότεροι άνδρες, μικρότερης μέσης ηλικίας σε σχέση με το μέσο μέγεθος του συνόλου του δείγματος (48 ετών), απόφοιτοι βαθμίδας δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, κυρίως εργαζόμενοι σε επιστημονικά επαγγέλματα, ως υπάλληλοι γραφείου και ως ειδικευμένοι εργάτες. Οι περισσότεροι συγκεντρώνονται στη μεσαία κοινωνική τάξη και στη συνέχεια στην ανώτερη.

Στον **Συνήγορο του Πολίτη** παρουσιάζονται να προσέφυγαν μόλις κατά 2 περισσότερες γυναίκες, είναι άτομα μικρότερης μέσης ηλικίας (46,43 ετών), που συγκεντρώνονται στη βαθμίδα των ΑΕΙ και στη συνέχεια στο Λύκειο και είναι κυρίως εργαζόμενοι/ες σε επιστημονικά επαγγέλματα, ως υπάλληλοι γραφείου και ως ειδικευμένοι/ες εργάτες/τριες. Τοποθετούνται κυρίως στη μεσαία κοινωνική τάξη και στη συνέχεια στην ανώτερη.

Είναι εμφανής η τάση των ομάδων που προσέφυγαν στις ανεξάρτητες αρχές ή λοιπές ελεγκτικές αρχές και τον ΣτΠ να επιβεβαιώσουν τις ποσοτικές κατανομές που προήλθαν επί των πολυπληθέστερων ομάδων που προσέφυγαν στο παρελθόν σε κάποια υπηρεσία/φορέα, αλλά η τάση αυτή δεν μπορεί να αποτυπωθεί ποσοτικά με την ίδια ακρίβεια με τις ομάδες αυτές, λόγω του πολύ μικρού περιπτώσεων που περιλαμβάνουν.

3.5. Σύγκριση των χαρακτηριστικών των ατόμων που προσέφυγαν οπουδήποτε / στις Ανεξάρτητες αρχές σύμφωνα με την επιτόπια έρευνα στον Σ.τ.Π. και την έρευνα EU SILC

Σύμφωνα με την παρακάτω ταξινόμηση αυτοί που προσφεύγουν, αναλογικά περισσότερο και στις δυο έρευνες, είναι οι άνδρες κατά μέσο όρο ώριμης ηλικίας.

Το μορφωτικό κεφάλαιο εκείνων που προσέφυγαν οπουδήποτε, σύμφωνα με την Επιτόπια Έρευνα, κατατάσσεται πρωτίστως στην ανώτατη και εν συνεχεία στην μέση εκπαίδευση, ενώ, σύμφωνα με την Έρευνα EU SILC, κατατάσσεται στην ανώτατη βαθμίδα.

Εκείνοι που προσέφυγαν στις ανεξάρτητες - ελεγκτικές αρχές, σύμφωνα με την Έρευνα EU SILC, είναι απόφοιτοι μέσης και ανώτατης εκπαίδευσης.

Πίνακας 3.5.1.
Χαρακτηριστικά αυτών που προσέφυγαν οπουδήποτε από την έρευνα στο ΣτΠ
και από την EU-SILC και στις Ανεξάρτητες Αρχές από την EU-SILC

Πεδίο	Έρευνα ΣτΠ	Έρευνα EU SILC	
	Προσέφυγαν οπουδήποτε	Προσέφυγαν οπουδήποτε	Προσέφυγαν στις Ανεξάρτητες-Ελεγκτικές Αρχές *
Φύλλο	Άνδρες	Άνδρες	Άνδρες
Μέση Ηλικία σε έτη	52	53	48
Εκπαίδευση	Απόφοιτοι ανώτατης εκπαίδευσης και μέσης εκπαίδευσης	Απόφοιτοι ανώτατης εκπαίδευσης (και με διδακτορικά, μ/κες σπουδές)	Απόφοιτοι μέσης εκπαίδευσης και ανώτατης εκπαίδευσης
Κατάσταση απασχόλησης	Οικονομικά μη ενεργοί (κυρίως συνταξιούχοι) και εργαζόμενοι	Εργαζόμενοι	Εργαζόμενοι
Επάγγελμα	Επιστημονικά επαγγέλματα και ειδικευμένοι τεχνίτες	Επιστημονικά επαγγέλματα	Επιστημονικά επαγγέλματα, υπάλληλοι γραφείου και ειδικευμένοι τεχνίτες
Εισόδημα	Χαμηλό (έως 1000 €)	-	-
Κοινωνική Τάξη	Μεσαία	Ανώτερη και Μεσαία	Μεσαία και Ανώτερη

*Συμπεράσματα σε ποιοτικό επίπεδο. Πρόκειται μόνο για 30 περιπτώσεις.

Εκείνοι που προσέφυγαν οπουδήποτε, σύμφωνα με την Επιτόπια Έρευνα, είναι περισσότερο οικονομικά μη ενεργοί και εργαζόμενοι , ενώ, σύμφωνα με την Έρευνα EU SILC, εργαζόμενοι.

Εκείνοι που προσέφυγαν στις ανεξάρτητες - ελεγκτικές αρχές, σύμφωνα με την Έρευνα EU SILC, είναι, επίσης, περισσότερο εργαζόμενοι.

Το επάγγελμα εκείνων που προσέφυγαν οπουδήποτε, σύμφωνα με την Επιτόπια Έρευνα, είναι επιστημονικά και ειδικευμένοι τεχνίτες, ενώ, σύμφωνα με την Έρευνα EU SILC, είναι περισσότερο επιστημονικά.

Το επάγγελμα εκείνοι που προσέφυγαν στις ανεξάρτητες – ελεγκτικές αρχές, σύμφωνα με την EU SILC είναι οι παρασπάνω κατηγορίες αλλά υπάλληλοι.

Η κοινωνική τάξη εκείνων που προσέφυγαν οπουδήποτε, τόσο σύμφωνα με την Επιτόπια Έρευνα είναι η μεσαία, ενώ σύμφωνα με την Έρευνα EU SILC στην ανώτερη και στην μεσαία. Ομοίως, η κοινωνική τάξη εκείνων που προσέφυγαν στις ανεξάρτητες – ελεγκτικές αρχές, σύμφωνα με την Έρευνα EU SILC, είναι περισσότερο η μεσαία και η ανώτερη.

3.6. Σύγκριση των χαρακτηριστικών των ατόμων που προσέφυγαν στον Σ.τ.Π. σύμφωνα με την επιτόπια έρευνα με τα χαρακτηριστικά των ατόμων που προσέφυγαν στον Σ.τ.Π. σύμφωνα με την έρευνα EU SILC

Σύμφωνα με την παρακάτω ταξινόμηση οι προσφεύγοντες στον Συνήγορο του Πολίτη, σύμφωνα με την επιτόπια έρευνα, είναι αναλογικά περισσότεροι άνδρες, ως προς την ηλικία 52 ετών, ενώ, οι προσφεύγοντες στην έρευνα EU SILC, είναι άτομα μικρότερης ηλικίας ίσης περίπου αναλογίας ανδρών/γυναικών (Πίνακας 3.6.1).

Πίνακας 3.6.1.
Χαρακτηριστικά αυτών που προσέφυγαν στον ΣτΠ (επιτόπια έρευνα)
με αυτών που προσέφυγαν στον ΣτΠ σύμφωνα με την EU SILC

Πεδίο	Έρευνα ΣτΠ	Έρευνα EU SILC*
Φύλλο	Άνδρες	
Ηλικία σε έτη	52	46,4
Εκπαίδευση	Απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και ΑΕΙ	Απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και Λύκειο
Κατάσταση απασχόλησης	Άνεργοι, Οικονομικά μη	Εργαζόμενοι

Πεδίο	Έρευνα ΣτΠ	Έρευνα EU SILC*
	ενεργοί	
Επάγγελμα	Επιστημονικά και τεχνολογικά επαγγέλματα αλλά και χαμηλότερης ειδίκευσης επαγγέλματα	Επιστημονικά επαγγέλματα, υπαάλληλοι γραφείου και ειδικευμένοι τεχνίτες
Εισόδημα	Κυρίως έως 1.000 €	-
Κοινωνική Τάξη	Μεσαία και ανώτερη	Μεσαία και ανώτερη

*Συμπεράσματα σε ποιοτικό επίπεδο. Πρόκειται μόνο για 23 περιπτώσεις.

Οι προσφεύγοντες στον Συνήγορο του Πολίτη σύμφωνα με την επιτόπια έρευνα ήταν κυρίως οικονομικά μη ενεργοί ενώ εκείνοι που προσέφυγαν στον ΣτΠ (EU SILC) ήταν σε μεγάλη αναλογία εργαζόμενοι.

Ως προς το επάγγελμα, οι προσφεύγοντες στον Συνήγορο του Πολίτη σύμφωνα και με τις δύο έρευνες παρουσιάζουν μικτή εικόνα.

Ως προς την κοινωνική τάξη, τόσο οι προσφεύγοντες στον Συνήγορο του Πολίτη, σύμφωνα με την επιτόπια έρευνα, όσο και εκείνοι που προσέφυγαν στον ΣτΠ (EU SILC) κατατάσσονται στη Μεσαία και Ανώτερη Κοινωνική Τάξη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Συνδυαστικά αποτελέσματα απο την έρευνα στο Σ.τ.Π. και την EU-SILC και εντοπισμός κοινών ομάδων πληθυσμού προς ευαισθητοποίηση και ενημέρωση.

Η ενότητα αυτή δεν έχει στόχο να υποκαταστήσει ή να επαναλάβει τα συμπεράσματα για τις Ομάδες - Στόχο που προέκυψαν από τις επιμέρους ερευνες και έχουν καταγραφεί με τη μέγιστη δυνατή ακρίβεια και ανάλυση στα προηγούμενα παραδοτέα. Κάτι τέτοιο άλλωστε θα ήταν πλεονασμός. Επομένως, ο αναγνώστης και ο χρήστης της μελέτης αυτής θα πρέπει να ανατρέξει σε όλα τα παραδοτέα προκειμένου να ενημερωθεί πληρέστερα και να αναλάβει την οποιαδήποτε δράση αξιοποιώντας όλα τα συμπεράσματα της μελέτης.

Επομένως, το Κεφάλαιο αυτό έχει ως στόχο να επισημάνει τις τάσεις των υπό διερεύνηση θεμάτων όπως προκύπτουν από τα αποτελέσματα και των δύο ερευνών, παρά τις διαφορές και τα προβλήματα συγκρισιμότητάς τους, που ήδη έχουμε αναφέρει τόσο σ' αυτό όσο και στα προηγούμενα παραδοτέα. Επίσης, θα καταγραφούν, συμπερασματικά, και ορισμένα κρίσιμα συμπεράσματα της μελέτης έστω και αν δεν υπάρχουν στοιχεία και από τις δύο έρευνες.

Ως προς το προφίλ, αρχικά, των ατόμων που διεκδικούν τα δικαιώματά τους και προσφεύγουν σε κάποια υπηρεσία, στα έννομα αγαθά και ειδικότερα στο ΣτΠ φαίνεται και από τις δύο έρευνες ότι αφορά σε μεγάλο βαθμό άτομα ανώτερης μόρφωσης και επαγγελματικού status, στοιχεία που συγκροτούν στρώματα ανώτερης και κατά δεύτερο λόγο μεσαίας κοινωνικής τάξης. Φαίνεται ότι αυτοί είναι γνώστες των δικαιωμάτων που μπορούν να ασκήσουν μέσω των έννομων αγαθών, λόγω ακριβώς της καλύτερης κοινωνικής θέσης και ενημέρωσης που έχουν για τους θεσμούς και τις διαδικασίες που τους διέπουν.

Η πάγια διάκριση των κοινωνικών από τις οικονομικές (εισοδηματικές) τάξεις, που κατά τη γνώμη μας χαρακτηρίζουν σε μεγάλο βαθμό την ελληνική κοινωνία, επιβαινώνεται και από τα αποτελέσματα των δύο ερευνών. Πράγματι οι προσφεύγοντες στο ΣτΠ από την έρευνα σ' αυτόν ανήκουν στις χαμηλότερες εισοδηματικές τάξεις ή δεν έχουν καθόλου εισόδημα, ενώ από την έρευνα EU-SILC προκύπτει ότι αυτοί που δεν προσφεύγουν σ' αυτόν, επειδή δεν

πιστεύουν στην αποτελεσματικότητά του ή δεν γνωρίζουν την ύπαρξή του, είναι άτομα,¹ με εισόδημα υψηλότερο από το μέσο εισόδημα του πληθυσμού της Ελλάδας.

Ειδικότερες κατηγορίες πολιτών που διεκδικούν τα δικαιώματά τους ή προσφεύγουν στα έννομα αγαθά και κυρίως στο Σ.Τ.Π, αναλογικά λιγότερο, βάσει των κοινών στοιχείων των δύο ερευνών, είναι οι γυναίκες έναντι των ανδρών, οι αγράμματοι και οι απόφοιτοι Δημοτικού/Γυμνασίου, της κατώτερης κοινωνικής τάξης έναντι της μέσης και της ανώτερης, ορισμένες κατηγορίες μεταναστών (Ρουμάνοι, Βούλγαροι, Ινδοί, Μπαγκλαντές, Ρώσοι, Γεωργανοί, Ουκρανοί, Αιγύπτιοι), οι οικονομικά μη ενεργοί (μαθητές, φοιτητές, μετεκπαιδευόμενοι, εργαζόμενοι χωρίς αμοιβή για την απόκτηση εμπειρίας, στρατιώτες, νοικοκυτές) έναντι των εργαζομένων αλλά και των ανέργων, οι χαμηλής ειδίκευσης και κοινωνικού status εργαζόμενοι, άτομα με εισοδήματα από αυτοαπασχόληση ή εργοδότες με εισόδημα 500-1000 ευρώ, άτομα με εισοδήματα από σύνταξη μέχρι 1000 ευρώ και άτομα με εισοδήματα από ενοίκια μέχρι 500 ευρώ.

Οι διαφυλικές διαφορές στη χρήση των έννομων αγαθών ήταν κεντρικής σημασίας στην μελέτη αυτή και αποκτούν ακόμη μεγαλύτερη, δεδομένου ότι η ανάλυση των αποτελεσμάτων της πανελλαδικής έρευνας EU-SILC έδειξε ότι η δημογραφικά γηράσκουσα ελληνική κοινωνία παρουσιάζει, επιπλέον, όχι μόνο σημαντικά στοιχεία κοινωνικής καθυστέρησης και οικονομικής οικονομικής οπισθοχώρησης, λόγω των πάγιων δυσμενών διαρθρωτικών χαρακτηριστικών της και της βαθιάς κρίσης που διάγει, αλλά διατηρεί και έντονες ανισότητες σε βάρος της γυναίκας ως προς τον εισοδηματικό τομέα, την κοινωνική και οικονομική συμμετοχή και γενικότερα ως προς τη θέση της μέσα στην ελληνική κοινωνία.

Οι άνδρες φαίνεται, κατά δήλωσή τους, ότι αντιδρούν αναλογικά περισσότερο από τις γυναίκες στα προβλήματα με τη Διοίκηση σύμφωνα με την EU-SILC, ενώ και από τις δύο έρευνες προκύπτει σαφώς ότι οι πρώτοι διεκδικούν περισσότερο τα δικαιώματά τους στις διάφορες υπηρεσίες και προσφεύγουν αναλογικά περισσότερο από τις γυναίκες στα έννομα αγαθά και στο ΣτΠ ειδικότερα.

¹ Ισχύει μόνο για τους μισθωτούς.

Δεν φαίνεται πάντως να υπάρχουν διαφυλικές διαφορές σ' αυτούς που προσφεύγουν ως προς την ηλικία, το επίπεδο εκπαίδευσης, την κοινωνική τάξη, την κατάσταση απασχόλησης, το βαθμό εξειδίκευσης και το prestige του επαγγέλματος, την ασφαλιστική κατάσταση (ασφαλισμένοι/μη ασφαλισμένοι) και το οικογενειακό εισόδημα.

Αντίθετα, υπάρχουν στατιστικές ενδείξεις ότι παρουσιάζονται διαφυλικές διαφορές σ' αυτούς που προσφεύγουν στο ΣτΠ ως προς την οικογενειακή κατάσταση, την υπηκοότητα, το χρόνο ανεργίας, τον κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, το ατομικό εισόδημα από όλες τις πηγές, το εισόδημα από συντάξεις, το ιδιόκτητο ή μη σπίτι και την ύπαρξη δυσκολιών πληρωμής των εξόδων λόγω της κρίσης.

Με βάση τις ανωτέρω ενδείξεις προκύπτουν ορισμένες κατηγορίες που γυναικών αλλά και ανδρών που προσφεύγουν λιγότερο έναντι του άλλου φύλου και επομένως απαιτούν ομάδες-στόχο για ενημέρωση/ευαισθητοποίηση για τη χρήση των έννομων αγαθών γενικά και του ΣτΠ ειδικότερα, δεδομένου ότι αποτελούν ταυτόχρονα κοινωνικο-οικονομικά επιβαρυνμένες ομάδες ή ομάδες κοινωνικού αποκλεισμού.

Τέτοιες ομάδες γυναικών είναι οι έγγαμες ως προς την οικογενειακή κατάσταση, οι Πακιστανές ως προς την υπηκοότητα, οι εργαζόμενες στο δευτερογενή τομέα και χωρίς ιδιόκτητο σπίτι. Οι χαμηλού εισοδήματος γυναίκες από όλες τις πηγές συνολικά και από μισθωτή εργασία ειδικότερα (μέχρι 500 ευρώ) και εισόδημα από συντάξεις μέχρι 1000 ευρώ δεν φαίνεται να προσφεύγουν λιγότερο από τους άνδρες αντίστοιχων εισοδημάτων.

Ομάδες-στόχος αντίστοιχα στον ανδρικό πληθυσμό είναι οι άγαμοι, οι χήροι και οι διαζευγμένοι, ως προς την οικογενειακή κατάσταση, άτομα χωρίς εισόδημα ή συνολικό καθαρό εισόδημα μέχρι 500 ευρώ μηνιαίως, με εισόδημα από μισθωτή εργασία, επίσης, μέχρι 500 ευρώ, χαμηλοσυνταξιούχοι (μέχρι 1000 ευρώ), εργαζόμενοι στις υπηρεσίες και άτομα με δυσκολία να ανταπεξέλθουν στην πληρωμή των εξόδων τους.

Η έρευνα EU-SILC παρουσιάζει μικρό ποσοστό ατόμων που αντιμετώπισαν προβλήματα/διαφορές με τη διοίκηση, ενώ η έρευνα στο ΣτΠ αναδεικνύει ως τέτοια

προβλήματα κυρίως τη γραφειοκρατία και τις καθυστερήσεις στη διεκπεραίωση των υποθέσεων ως τα βασικότερα για τα οποία προσφεύγουν οι πολίτες.

Σημαντικά προβλήματα προς αντιμετώπιση αποτελούν τα ευρήματα και των δύο ερευνών ότι οι πολίτες σε σημαντικό βαθμό δεν γνωρίζουν την ύπαρξη του ΣτΠ, του Σώματος Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης και του Σώματος Επιθεωρητών Υπηρεσιών Υγείας και Πρόνοιας και για αυτό δεν προσφεύγουν εκεί (EU-SILC) ή στη συντριπτική τους πλειονότητα δεν γνωρίζουν καθόλου ή γνωρίζουν μερικώς τις διαδικασίες προσφυγής και τις αρμοδιότητες του ΣτΠ σύμφωνα με την έρευνα που έγινε σ' αυτόν.

Τα χαρακτηριστικά των ομάδων αυτών και από τις δύο έρευνες συγκλίνουν σε μεγαλύτερης ηλικίας και χαμηλότερης κοινωνικής τάξης και εκπαίδευσης άτομα, ενώ το εισόδημα δεν φαίνεται να έχει μεγάλη συνάφεια με τη γνώση των αρμοδιοτήτων του ΣτΠ και των διαδικασιών προσφυγής. Επίσης, προκύπτει ότι δεν γνωρίζουν την ύπαρξη των Ανεξάρτητων Αρχών άτομα με υψηλότερα σχετικά εισοδήματα από αυτοαπασχόληση, συντάξεις και ενοίκια. Τα ευρήματα αυτά επιβεβαιώνουν το γεγονός ότι οι χαμηλές κοινωνικές τάξεις αποτελούν ομάδα-στόχο προς ενημέρωση για τους στόχους και το έργο του ΣτΠ και των έννομων αγαθών.

Τέλος, οι προσφεύγοντες στο ΣτΠ έχουν θετική εικόνα για τον ΣτΠ και τον περιβάλλουν με τον υψηλότερο βαθμό κοινωνικής εμπιστοσύνης απέναντι σε μια σειρά φορέων της δημόσιας ζωής του τόπου, όπως δήλωσαν στη σχετική έρευνα. Αντίθετα, αυτοί που δεν προσέρχονται στις Ανεξάρτητες Αρχές (και στον ΣτΠ) σύμφωνα με την EU-SILC δηλώνουν σε μεγάλη σχετικά αναλογία ότι δεν πιστεύουν στην αποτελεσματικότητά τους. Αποτελούν, σε σχετικά μεγαλύτερη αναλογία, άτομα υψηλής εισοδηματικής και κοινωνικής τάξης, μικρότερης σχετικά ηλικίας και άνδρες ως προς το φύλο. Επομένως, η καμπάνια άρσης της δυσπιστίας και προς τις ομάδες αυτές (άνδρες, υψηλής κοινωνικής τάξης) θα αυξήσει το ποσοστό προσέλευσής τους παρότι αποτελούν, όπως είπαμε ήδη, ομάδες που προσφεύγουν περισσότερο στο ΣτΠ και στα έννομα αγαθά γενικότερα.

Η παραπάνω συμπερασματολογία πιστεύουμε ότι συμπληρώνει και συνοψίζει αυτή των προηγούμενων παραδοτέων και γενικότερα ότι παρέχει αρκετό υλικό για ενημέρωση και λήψη αποφάσεων για την αύξηση της προσβασιμότητας όλων των πολιτών στα έννομα αγαθά και

την άρση των κοινωνικών ανισοτήτων που δημιουργεί η άνιση χρήση τους σε βάρος των γυναικών και των χαμηλότερων κοινωνικών ομάδων.

Η διάχυση των αποτελεσμάτων της έρευνας αυτής με διάφορα μέσα και κυρίως με την έκδοση ενός ειδικού τόμου θα αποτελέσει ένα πρώτο βήμα στην ευαισθητοποίηση των πολιτών, ενώ η επανάληψη τέτοιων μελετητικών έργων θα δημιουργήσει τη δυνατότητα παρακολούθησης της εξέλιξης της χρήσης των έννομων αγαθών στην ελληνική κοινωνία.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: Πίνακες Συγκρισιμότητας Συνδυασμένων Αποτελεσμάτων Τελικής Έκθεσης

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.1**ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΦΥΛΟ**

Φύλο	ΣτΠ	EU_SILC	ΣΣ
Άνδρας	58	47,9	1,21294
Γυναίκα	42	52,1	0,80422

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.2**ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ**

	ΣτΠ	EU_SILC	ΣΣ
Άγαμος/η	21,6	22,7	0,951542
Έγγαμος/η	61,1	62,4	0,979167
Σε διάσταση	0,6	1,1	0,545455
Χήρος/α	6,1	11,5	0,530435
Διαζευγμένος/η	10,7	2,3	4,652174

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.3**ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ**

	ΣτΠ	EU_SILC	ΣΣ
Δεν παρακολούθησα ποτέ κάποια βαθμίδα εκπαίδευσης	1	2,8	0,357143
Μερικές τάξεις δημοτικού	2,5	7	0,357143
Δημοτικό	14,5	27,6	0,525362
Γυμνάσιο	9,3	12,2	0,762295
Λύκειο (Γενικό, Ενιαίο, Τεχνικό Επαγγελματικό Εκπαιδευτήριο, ΤΕΛ, ΤΕΣ, ΕΠΑΛ, ΕΠΑΣ)	31,1	28,6	1,087413
Μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση (ΙΕΚ, ΚΕΚ, κολέγια, ανώτερες σχολές)	9,9	4,7	2,106383
ΑΤΕΙ, ΤΕΙ, ΚΑΤΕΕ	5,7	4,5	1,266667
ΑΕΙ, Ανώτατες Στρατιωτικές Σχολές	20,4	11	1,854545
Μεταπτυχιακά (MSc., MBA)	4,4	1,5	2,933333
Διδακτορικό (Ph.D)	1,3	0,2	6,5

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.4

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΗΛΙΚΙΑ

	Τιμή μέτρου κεντρικής τάσης	ΣΣ
Μέση Ηλικία ΣτΠ	52,24	0,992401
Μέση Ηλικία EU SILC	52,64	
Διάμεσος ΣτΠ	53	1,019231

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.5

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΤΑΞΗ

	ΣτΠ	EU SILC	ΣΣ
Ανώτερη	24,3	14,2	1,711268
Μεσαία	43,2	35,3	1,223796
Κατώτερη	32,6	50,5	0,645545

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.6

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

	ΣτΠ	EU SILC	ΣΣ
Μισθωτός με πλήρη απασχόληση (εργαζόμενος)	18,2	18,3	0,99
Μισθωτός με μερική απασχόληση (εργαζόμενος)	4,0	2,6	1,55
Αυτοαπασχολούμενος (εργαζόμενος)	10,2	14,3	0,71
Άνεργος	25,3	12,1	2,09
Μαθητής, φοιτητής, μετεκπαιδευόμενος, εργαζόμενος χωρίς αμοιβή για απόκτηση εμπειρίας	1,9	6,4	0,29
Συνταξιούχος	33,3	32	1,04
Ακατάλληλος για εργασία λόγω αναπηρίας	2,9	1,2	2,46
Στρατιώτης	0,1	0,3	0,33
Νοικοκυρά ή και φροντίδα παιδιών/ηλικιωμένων	3,9	11,9	0,33
Άλλη περίπτωση μη οικονομικά ενεργού ατόμου	0,1	0,7	0,14
	100,0	99,8	

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.7**ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ: ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΗ ΚΛΙΜΑΚΑ**

	ΣτΠ	ΕΥ SILC	ΣΣ
Εργαζόμενοι	32,4	35,2	0,92
Άνεργος	25,3	12,1	2,09
Οικονομικά μη ενεργοί	42,2	52,5	0,80
	99,9	99,8	

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.8**ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΗ ΕΝΕΡΓΟΥΣ**

	ΣτΠ	ΕΥ SILC	ΣΣ
Μαθητής, φοιτητής, μετεκπαιδευόμενος, εργαζόμενος χωρίς αμοιβή για απόκτηση εμπειρίας	4,42	12,09	0,37
Συνταξιούχος	78,84	60,89	1,29
Ακατάλληλος για εργασία λόγω αναπηρίας	6,98	2,36	2,96
Στρατιώτης	0,23	0,57	0,41
Νοικοκυρά ή και φροντίδα παιδιών/ηλικιωμένων	9,30	22,68	0,41
Άλλη περίπτωση μη οικονομικά ενεργού ατόμου	0,23	1,41	0,16
	100,00	100,00	

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.9**ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΘΕΣΗ ΣΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ**

	ΣτΠ	ΕΥ SILC	ΣΣ
Μισθωτός με πλήρη απασχόληση (εργαζόμενος)	56,06	51,91	1,08
Μισθωτός με μερική απασχόληση (εργαζόμενος)	12,42	7,39	1,68
Αυτοαπασχολούμενος (εργαζόμενος)	31,52	40,69	0,77
	100	100	

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.10**ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ**

	ΣτΠ	ΕΥ SILC	ΣΣ
Υψηλής Ειδίκευσης	41,52	29,50	1,41
Μεσαίας και Χαμηλής Ειδίκευσης	58,48	70,50	0,83
	100	100	

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.11**ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΜΙΣΘΩΤΩΝ**

	ΣτΠ	ΕΥ SILC	ΣΣ
1-500	29,1	17,6	1,649
501-1000	43,5	35,0	1,243947
1001-1500	16	34,8	0,45944
>1500	11,5	12,6	0,915704

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.12**ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΑΥΤΟΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ**

	ΣτΠ	ΕΥ SILC	ΣΣ
1-500	40,7	42,4	0,96
501-1000	19,8	31,4	0,63
1001-1500	14	11,7	1,19
>1500	25,6	14,4	1,77

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.13**ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ**

	ΣτΠ	ΕΥ SILC	ΣΣ
1-500	20,6	34,5	0,60
501-1000	37,8	42,1	0,90
1001-1500	30,3	17,3	1,75
>1500	11,2	6,1	1,84

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.14

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΕΝΟΙΚΙΑ

	ΣτΠ	EU SILC	ΣΣ
1-500	61,5	80,0	0,77
501-1000	17,3	14,1	1,23
1001-1500	11,5	3,1	3,72
>1501	9,6	2,8	3,38

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.1.
ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΑΥΤΩΝ ΠΟΥ ΠΡΟΣΕΦΥΓΑΝ ΟΠΟΥΔΗΠΟΤΕ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΟ ΣΤΠ
ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ EU-SILC ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΑΡΧΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ EU-SILC

Πεδίο	Έρευνα ΣτΠ	Έρευνα EU SILC	
	Προσέφυγαν οπουδήποτε	Προσέφυγαν οπουδήποτε	Προσέφυγαν στις Ανεξάρτητες-Ελεγκτικές Αρχές *
Φύλλο	Άνδρες	Άνδρες	Άνδρες
Μέση Ηλικία σε έτη	52	53	48
Εκπαίδευση	Απόφοιτοι ανώτατης εκπαίδευσης και μέσης εκπαίδευσης	Απόφοιτοι ανώτατης εκπαίδευσης (και με διδακτορικά, μ/κες σπουδές)	Απόφοιτοι μέσης εκπαίδευσης και ανώτατης εκπαίδευσης
Κατάσταση απασχόλησης	Οικονομικά μη ενεργοί (κυρίως συνταξιούχοι) και εργαζόμενοι	Εργαζόμενοι	Εργαζόμενοι
Επάγγελμα	Επιστημονικά επαγγέλματα και ειδικευμένοι τεχνίτες	Επιστημονικά επαγγέλματα	Επιστημονικά επαγγέλματα, υπάλληλοι γραφείου και ειδικευμένοι τεχνίτες
Εισόδημα	Χαμηλό (έως 1000 €)	-	-
Κοινωνική Τάξη	Μεσαία	Ανώτερη και Μεσαία	Μεσαία και Ανώτερη

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.2.
ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΑΥΤΩΝ ΠΟΥ ΠΡΟΣΕΦΥΓΑΝ ΣΤΟΝ ΣΤΠ (ΕΠΙΤΟΠΙΑ ΕΡΕΥΝΑ)
ΜΕ ΑΥΤΩΝ ΠΟΥ ΠΡΟΣΕΦΥΓΑΝ ΣΤΟΝ ΣΤΠ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΥ SILC

Πεδίο	Έρευνα ΣτΠ	Έρευνα ΕΥ SILC*
Φύλλο	Άνδρες	
Ηλικία σε έτη	52	46,4
Εκπαίδευση	Απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και ΑΕΙ	Απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και Λύκειο
Κατάσταση απασχόλησης	Άνεργοι, Οικονομικά μη ενεργοί	Εργαζόμενοι
Επάγγελμα	Επιστημονικά και τεχνολογικά επαγγέλματα αλλά και χαμηλότερης ειδίκευσης επαγγέλματα	Επιστημονικά επαγγέλματα, υπάλληλοι γραφείου και ειδικευμένοι τεχνίτες
Εισόδημα	Κυρίως έως 1.000 €	-
Κοινωνική Τάξη	Μεσαία και ανώτερη	Μεσαία και ανώτερη

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II: Τελικό Ερωτηματολόγιο Έρευνας Πεδίου στην Ανεξάρτητη Αρχή ΣτΠ

Το παρόν έντυπο ερωτηματολόγιο συμπληρώνεται από τα άτομα που προσφεύγουν στον Σ.τ.Π. στην περίοδο από __ __ 2013 έως __ __ 2013

Οι απαντήσεις στα ερωτήματα του ερωτηματολογίου είναι απολύτως ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΕΣ και θα αξιοποιηθούν αποκλειστικά για ερευνητικούς σκοπούς.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

«Έρευνα για την αξιοποίηση των έννομων αγαθών, ως προς την άσκηση των νόμιμων δικαιωμάτων και παροχών από γυναίκες με χαμηλά εισοδήματα»

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ: 04/03/2013

ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ
ΤΑΜΕΙΟ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΣΠΑ - Ε.Π. «ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ»

Ειδικός Στόχος 3.1

Ο ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 3.1.
ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΕΙΤΑΙ ΣΕ
ΠΟΣΟΣΤΟ 80% ΑΠΟ ΤΟ ΕΚΤ
ΚΑΙ ΚΑΤΑ 20% ΑΠΟ
ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ.

ΑΘΗΝΑ, ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2013

COPYRIGHT: ΚΕΔΡΟΣ Α.Ε. & Σ.τ.Π.

Έρευνα για την αξιοποίηση των έννομων αγαθών ως προς την άσκηση των νόμιμων δικαιωμάτων και παροχών από γυναίκες με χαμηλά εισοδήματα στην Ελλάδα.

Δημογραφικά

1 Φύλο *

Παρακαλώ επιλέξτε **μόνο ένα** από τα παρακάτω:

Άνδρας	1
Γυναίκα	2

2 Έτος γεννήσεως *

Παρακαλώ γράψτε την απάντησή σας εδώ:

3 Περιφέρεια Κατοικίας *

Παρακαλώ επιλέξτε **μόνο ένα** από τα παρακάτω:

Ανατολική Μακεδονία και Θράκη	1
Κεντρική Μακεδονία	2
Δυτική Μακεδονία	3
Περιφέρεια Ηπείρου	4
Περιφέρεια Θεσσαλίας	5
Ιόνιοι Νήσοι	6
Δυτική Ελλάδα	7
Στερεά Ελλάδα	8
Αττική	9
Πελοπόννησος	10
Βόρειο Αιγαίο	11
Νότιο Αιγαίο	12
Κρήτη	13

4 Δήμος Κατοικίας *

Παρακαλώ επιλέξτε **μόνο ένα** από τα παρακάτω:

Αβδήρων	1	Ανδραβίδας - Κυλλήνης	36	Δάφνης - Υμηττού	71
Αγαθονησίου	2	Ανδρίτσαινας - Κρεστένων	37	Δέλτα	72
Αγιάς	3	Άνδρου	38	Δελφών	73
Αγίας Βαρβάρας	4	Αντιπάρου	39	Δεσκάτης	74
Αγίας Παρασκευής	5	Ανωγείων	40	Διδυμοτείχου	75
Αγίου Βασιλείου	6	Αποκορώνου	41	Διονύσου	76
Αγίου Δημητρίου	7	Αράχοβας	42	Δίου - Ολύμπου	77
Αγίου Ευστρατίου	8	Αργιθέας	43	Διρφύων - Μεσσαπίων	78
Αγίου Νικολάου	9	Άργους - Μυκηνών	44	Δομοκού	79
Αγίων Αναργύρων - Καματερού	10	Αριστοτέλη	45	Δοξάτου	80
Αγκιστρίου	11	Αρριανών	46	Δράμας	81
Αγράφων	12	Αρταίων	47	Δυτικής Αχαΐας	82
Αγρινίου	13	Αρχαίας Ολυμπίας	48	Δυτικής Μάνης	83
Αθηναίων	14	Αρχανών - Αστερουσίων	49	Δωδώνης	84
Αιγάλεω	15	Ασπροπύργου	50	Δωρίδος	85
Αιγιαλείας	16	Αστυπалаίας	51	Έδεσσας	86
Αίγινας	17	Αχαρνών	52	Ελασσόνας	87
Ακτίου - Βόνιτσας	18	Βάρης-Βούλας- Βουλιαγμένης	53	Ελαφονήσου	88
Αλεξάνδρειας	19	Βέλου - Βόχας	54	Ελευσίνας	89
Αλεξανδρούπολης	20	Βέροιας	55	Ελληνικού - Αργυρούπολης	90
Αλιάρτου	21	Βιάννου	56	Εμμανουήλ Παπά	91
Αλίμου	22	Βισαλτίας	57	Εορδαίας	92
Αλμυρού	23	Βοΐου	58	Επιδαύρου	93
Αλμωπίας	24	Βόλβης	59	Ερέτριας	94
Αλοννήσου	25	Βόλου	60	Ερμιονίδας	95
Αμαρίου	26	Βόρειας Κυνουρίας	61	Ερυμάνθου	96
Αμαρουσίου	27	Βορείων Τζουμέρκων	62	Ευρώτα	97
Αμοργού	28	Βριλησίων	63	Ζαγοράς - Μουρεσίου	98
Αμπελοκήπων - Μενεμένης	29	Βύρωνα	64	Ζαγορίου	99
Αμυνταίου	30	Γαλατσίου	65	Ζακυνθίων	100
Αμφίκλειας - Ελάτειας	31	Γαύδου	66	Ζαχάρως	101
Αμφιλοχίας	32	Γλυφάδας	67	Ζηρού	102
Αμφίπολης	33	Γόρτυνας	68	Ζίτσας	103
Ανατολικής Μάνης	34	Γορτυνίας	69	Ζωγράφου	104
Ανάφης	35	Γρεβενών	70	Ηγουμενίστας	105

Ήλιδας	106	Καρύστου	141	Λευκάδας	176
Ηλιούπολης	107	Κάσου	142	Λήμνος	177
Ηρακλείας	108	Κασσάνδρας	143	Λίμνης Πλαστήρα	178
Ηρακλείου	109	Καστοριάς	144	Λοκρών	179
Ηρακλείου	110	Κατερίνης	145	Λουτρακίου - Αγίων Θεοδώρων	180
Ηρωικής Πόλεως Νάουσας	111	Κάτω Νευροκοπίου	146	Λυκόβρυσης - Πεύκης	181
Θάσου	112	Κέας	147	Μακρακώμης	182
Θερμαϊκού	113	Κεντρικών Τζουμέρκων	148	Μαλεβιζίου	183
Θέρμης	114	Κερατσινίου - Δραπετσώνας	149	Μάνδρας - Ειδυλλίας	184
Θέρμου	115	Κέρκυρας	150	Μαντουδίου-Λίμνης	185
Θεσσαλονίκης	116	Κεφαλλονιάς	151	Μαραθώνος	186
Θηβαίων	117	Κηφισιάς	152	Μαρκοπούλου Μεσογαίας	187
Θήρας	118	Κιλελέρ	153	Μαρωνείας - Σαπών	188
Ιάσμου	119	Κιλκίς	154	Μεγαλόπολης	189
Ιερά Πόλεως Μεσολογγίου	120	Κιμώλου	155	Μεγανησίου	190
Ιεράπετρας	121	Κισσάμου	156	Μεγαρέων	191
Ιητών	122	Κοζάνης	157	Μεγίστης	192
Ιθάκης	123	Κομοτηνής	158	Μεσσήνης	193
Ικαρίας	124	Κόνιτσας	159	Μεταμόρφωσης	194
Ιλίου	125	Κορδελίου - Ευόσμου	160	Μετσόβου	195
Ιστιαιάς - Αιδηψού	126	Κορινθίων	161	Μήλου	196
Ιωαννιτών	127	Κορυδαλλού	162	Μινώα Πεδιάδας	197
Καβάλας	128	Κρωπίας	163	Μονεμβασιάς	198
Καισαριανής	129	Κυθήρων	164	Μοσχάτου - Ταύρου	199
Καλαβρύτων	130	Κύθνου	165	Μουζακίου	200
Καλαμαριάς	131	Κύμης - Αλιβερίου	166	Μύκης	201
Καλαμάτας	132	Κω	167	Μυκόνου	202
Καλαμπάκας	133	Λαγκαδά	168	Μυλοποτάμου	203
Καλλιθέας	134	Λαμιέων	169	Μώλου - Αγίου Κωνσταντίνου	204
Καλυμνίων	135	Λαρισαίων	170	Νάξου και Μικρών Κυκλάδων	205
Καντάνου - Σελίνου	136	Λαυρεωτικής	171	Ναυπακτίας	206
Καραϊσκάκη	137	Λεβαδέων	172	Ναυπλίων	207
Καρδίτσας	138	Λειψών	173	Νεάπολης - Συκεών	208
Καρπάθου	139	Λέρου	174	Νέας Ζίχνης	209
Καρπενησίου	140	Λέσβου	175	Νέας Ιωνίας	210

Νέας Προποντίδας	211	Περάματος	246	Σκουφά	281
Νέας Σμύρνης	212	Περιστερίου	247	Σκύδρας	282
Νεμέας	213	Πετρούπολης	248	Σκύρου	283
Νεστορίου	214	Πηνειού	249	Σουλίου	284
Νέστου	215	Πλατανιά	250	Σουφλίου	285
Νίκαιας - Αγίου Ιωάννη Ρέντη	216	Πολυγύρου	251	Σοφάδων	286
Νισύρου	217	Πόρου	252	Σπάρτης	287
Νότιας Κυνουρίας	218	Πρέβεζας	253	Σπάτων - Αρτέμιδος	288
Νοτίου Πηλίου	219	Πρεσπών	254	Σπετσών	289
Ξάνθης	220	Προσοτσάνης	255	Στυλίδας	290
Ξηρομέρου	221	Πύδνας - Κολινδρού	256	Σύμης	291
Ξυλοκάστρου - Ευρωσίνης	222	Πυλαίας - Χορτιάτη	257	Σύρου - Ερμούπολης	292
Οινουσών	223	Πύλης	258	Σφακίων	293
Οιχαλίας	224	Πύλου - Νέστορος	259	Τανάγρας	294
Ορεστιάδας	225	Πύργου	260	Τεμπών	295
Ορεστίδος	226	Πωγωνίου	261	Τήλου	296
Οροπεδίου	227	Ραφήνας - Πικερμίου	262	Τήνου	297
Ορχομενού	228	Ρεθύμνης	263	Τοπείρου	298
Παγγαίου	229	Ρήγα Φεραίου	264	Τρικκαίων	299
Παιανίας	230	Ρόδου	265	Τρίπολης	300
Παιονίας	231	Σαλαμίνας	266	Τριφυλίας	301
Παλαιού Φαλήρου	232	Σαμοθράκης	267	Τροιζηνίας	302
Παλαμά	233	Σάμου	268	Τυρνάβου	303
Παλλήνης	234	Σαρωνικού	269	Ύδρας	304
Παξών	235	Σερβίων - Βελβεντού	270	Φαιστού	305
Παπάγου - Χολαργού	236	Σερίφου	271	Φαρκαδόνας	306
Παρανεστίου	237	Σερρών	272	Φαρσάλων	307
Πάργας	238	Σητείας	273	Φιλαδελφείας - Χαλκηδόνας	308
Πάρου	239	Σιθωνίας	274	Φιλιατών	309
Πάτμου	240	Σικίνου	275	Φιλοθέης - Ψυχικού	310
Πατρέων	241	Σικυωνίων	276	Φλώρινας	311
Παύλου Μελά	242	Σιντικής	277	Φολεγάνδρου	312
Πειραιώς	243	Σίφνου	278	Φούρνων	313
Πέλλας	244	Σκιάθου	279	Φυλής	314
Πεντέλης	245	Σκοπέλου	280	Χαϊδαρίου	315

Χαλανδρίου	316	Χανίων	320	Ψαρών	323
Χαλκηδόνος	317	Χερσονήσου	321	Ωραιοκάστρου	324
Χάλκης	318	Χίου	322	Ωρωπού	325
Χαλκιδέων	319				

5 Βαθμός αστικότητας περιοχής κατοικίας *

Παρακαλώ επιλέξτε **μόνο ένα** από τα παρακάτω:

Αγροτική Περιοχή	1
Αστική Περιοχή	2

6 Ποιο είναι το υψηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης που έχετε ολοκληρώσει; *

Παρακαλώ επιλέξτε **μόνο ένα** από τα παρακάτω:

Δεν παρακολούθησα ποτέ καμία βαθμίδα εκπαίδευσης	1
Προσχολική εκπαίδευση	2
Μερικές τάξεις δημοτικού	3
Δημοτικό	4
Γυμνάσιο	5
Λύκειο (Γενικό, Ενιαίο, Τεχνικό Επαγγελματικό Εκπαιδευτήριο, ΤΕΛ, ΤΕΣ, ΕΠΑΛ, ΕΠΑΣ, εξατάξιο γυμνάσιο)	6
Μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση (ΙΕΚ, ΚΕΚ, κολέγια, ανώτερες σχολές που δεν ανήκουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση)	7
ΑΤΕΙ, ΤΕΙ, ΚΑΤΕΕ	8
ΑΕΙ, Ανώτατες Στρατιωτικές Σχολές	9
Μεταπτυχιακά (MSc, MBA)	10
Διδακτορικό (Ph.D)	11

7 Ποια είναι η οικογενειακή σας κατάσταση; *

Παρακαλώ επιλέξτε **μόνο ένα** από τα παρακάτω:

Άγαμος/η	1
Έγγαμος/η	2
Με σύμφωνο συμβίωσης	3
Σε διάσταση	4
Χήρος/α	5
Διαζευγμένος/η	6

8 Ποια είναι η υπηκοότητα σας; *

Παρακαλώ επιλέξτε **μόνο ένα** από τα παρακάτω:

Ελληνική	1
Αλβανική	2
Βουλγάρικη	3
Ρουμάνικη	4
Πακιστανική	5
Ινδική	6
Μπαγκλαντέζικη	7
Ρώσικη	8
Μολδαβική	9
Γεωργιανή	10
Ουκρανική	11
Άλλη.. Προσδιορίστε:	12

Στοιχεία Απασχόλησης

9 Στις 04/03/2013, ποια ήταν η ασχολία σας; Είστε:*

Παρακαλώ επιλέξτε **μόνο ένα** από τα παρακάτω:

Εργαζόμενος	1	ΠΗΓΑΙΝΕ ΣΤΗΝ 11
Άνεργος	2	ΠΗΓΑΙΝΕ ΣΤΗΝ 15
Οικονομικά μη Ενεργός/ή	3	ΠΗΓΑΙΝΕ ΣΤΗΝ 10

10 Αν είστε οικονομικά ΜΗ Ενεργός, είστε: *

Παρακαλώ επιλέξτε **μόνο ένα** από τα παρακάτω:

Μαθητής, φοιτητής, μετεκπαιδευόμενος, εργαζόμενος χωρίς αμοιβή για απόκτηση εμπειρίας	1	ΠΗΓΑΙΝΕ ΣΤΗΝ 18
Συνταξιούχος	2	ΠΗΓΑΙΝΕ ΣΤΗΝ 18
Ακατάλληλος για εργασία λόγω αναπηρίας	3	ΠΗΓΑΙΝΕ ΣΤΗΝ 18
Στρατιώτης	4	ΠΗΓΑΙΝΕ ΣΤΗΝ 18
Νοικοκυρά ή και φροντίδα παιδιών/ηλικιωμένων	5	ΠΗΓΑΙΝΕ ΣΤΗΝ 18
Άλλο... Προσδιορίστε	6	ΠΗΓΑΙΝΕ ΣΤΗΝ 18

11 Ως εργαζόμενος/η, είστε: *

Παρακαλώ επιλέξτε **μόνο ένα** από τα παρακάτω:

Αυτοαπασχολούμενος	1
Μισθωτός με πλήρη απασχόληση	2
Μισθωτός με μερική απασχόληση	3
Εργοδότης	4
Συνβοηθούν και μη αμοιβόμενο μέλος οικογενειακής επιχείρησης	5

12 Να περιγράψετε, με τη μεγαλύτερη δυνατή λεπτομέρεια, το είδος της κύριας δραστηριότητας (επάγγελμα) που έχετε στη σημερινή εργασία σας (π.χ. υπάλληλος λογιστηρίου, οικιακή βοηθός, τεχνίτης επεξεργασίας μετάλλων κ.λ.π).*

Παρακαλώ γράψτε την απάντησή σας εδώ:

13 Να περιγράψετε την κύρια δραστηριότητα της επιχείρησης (καλλιέργεια άνθεων, αρτοποιία, εργοστάσιο δερμάτινων ενδυμάτων, λιανικό εμπόριο τροφίμων, ενοικίαση αυτοκινήτων κλπ.) στην οποία εργάζεστε. *

Παρακαλώ γράψτε την απάντησή σας εδώ:

14 Τομέας Εργασίας *

Παρακαλώ επιλέξτε **μόνο ένα** από τα παρακάτω:

Δημόσιος	1	ΠΗΓΑΙΝΕ ΣΤΗΝ 18
Ιδιωτικός	2	ΠΗΓΑΙΝΕ ΣΤΗΝ 18

15 Να περιγράψετε, με τη μεγαλύτερη δυνατή λεπτομέρεια, το είδος της κύριας δραστηριότητας (επάγγελμα) που είχατε στην τελευταία εργασία σας (π.χ. υπάλληλος λογιστηρίου, οικιακή βοηθός, τεχνίτης επεξεργασίας μετάλλων κ.λ.π).*

Παρακαλώ γράψτε την απάντησή σας εδώ:

16 Να περιγράψετε την κύρια δραστηριότητα της επιχείρησης (καλλιέργεια ανθέων, αρτοποιία, εργοστάσιο δερμάτινων ενδυμάτων, λιανικό εμπόριο τροφίμων, ενοικίαση αυτοκινήτων κλπ.) στην οποία εργαζόσασταν. *

Παρακαλώ γράψτε την απάντησή σας εδώ:

17 Πόσους μήνες είστε άνεργος; *

Παρακαλώ γράψτε την απάντησή σας εδώ:

Στοιχεία Κοινωνικής Ασφάλισης

18 Όσον αφορά την ασφαλιστική σας κατάσταση είστε: *

Παρακαλώ επιλέξτε **μόνο ένα** από τα παρακάτω:

Ασφαλισμένος	1	ΠΗΓΑΙΝΕ ΣΤΗΝ 19
Ανασφάλιστος	2	ΠΗΓΑΙΝΕ ΣΤΗΝ 20

19 Εφόσον είσθε ασφαλισμένος, σε ποιο ταμείο είσθε ασφαλισμένος; *

Παρακαλώ επιλέξτε **μόνο ένα** από τα παρακάτω:

ΙΚΑ
ΟΓΑ
ΟΑΕΕ (ΤΕΒΕ, ΤΑΕ, ΤΣΑ)
ΕΤΑΑ (ΤΣΑΥ, ΤΣΜΕΔΕ, Ταμείο Νομικών)
ΤΑΜ ΜΜΕ
ΝΑΤ
ΔΗΜΟΣΙΟ – ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Άλλο. Προσδιορίστε ...

Στοιχεία Οικονομικής Κατάστασης

20 Παρακαλώ πείτε μας την κατηγορία στην οποία εμπίπτει το καθαρό μέσο μηνιαίο εισόδημα σας μετά την παρακράτηση φόρου και τις άλλες υποχρεωτικές κρατήσεις για τις παρακάτω εισοδηματικές κατηγορίες, κατά το έτος 2012;
ΔΕΙΞΤΕ ΚΑΡΤΑ 1 *

Παρακαλώ επιλέξτε την κατάλληλη απάντηση για κάθε στοιχείο:

	0 (1)	<500 (2)	501- 1000 (3)	1001- 1500 (4)	1501- 2000 (5)	2001- 2500 (6)	2501- 3000 (7)	3001- 3500 (8)	3501- 4000 (9)	>4000 (10)
Εισόδημα Μισθωτών										
Εισόδημα από Αυτοαπασχόληση										
Εισόδημα από Επενδύσεις										
Ιδιωτικές Συντάξεις										
Επιδότησεις, Επιδόματα, Παροχές, Δάνεια										
Κοινωνική Βοήθεια										
Εισόδημα από Ενοίκια										
Οικογενειακά Επιδόματα και Παροχές										
Παροχή Βοήθειας από Τρίτους										
Επιδόματα Ανεργίας/ Επαγγελματικής Επιμόρφωσης										
Συντάξεις										
Σύνταξη - Βοηθήματα από το / τη Σύζυγο										

	0	<500	501-1000	1001-1500	1501-2000	2001-2500	2501-3000	3001-3500	3501-4000	>4000
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
Επιδόματα - Βοηθήματα Ασθενείας										
Σύνταξη - Επιδόματα / Βοηθήματα Αναπηρίας - Ανικανότητας										
Εκπαιδευτικές Παροχές										

21 Παρακαλώ πείτε μας το συνολικό καθαρό μέσο μηνιαίο εισόδημα των άλλων μελών του νοικοκυριού σας από όλες τις πηγές, μετά την παρακράτηση φόρου και τις άλλες υποχρεωτικές κρατήσεις, κατά το έτος 2012; Αν δεν γνωρίζετε το ακριβές ποσό, σας παρακαλώ να μας δώσετε μια εκτίμηση. Αν δεν υπάρχει εισόδημα να γραφεί 0. *

Παρακαλώ γράψτε την απάντησή σας εδώ:

--

22 Κατοικείτε σε ιδιόκτητο σπίτι; *

Παρακαλώ επιλέξτε **μόνο ένα** από τα παρακάτω:

Ναι	1
Όχι	2

23 Κατά τους τελευταίους δώδεκα μήνες αντιμετωπίσατε δυσκολίες ώστε να ανταπεξέλθετε στην πληρωμή των εξόδων σας; *

Παρακαλώ επιλέξτε **μόνο ένα** από τα παρακάτω:

Ναι	1
Όχι	2

Τρέχουσα διεκδίκηση ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων στον ΣτΠ

24. Για ποιο πρόβλημα με τις υπηρεσίες του Κράτους, απευθύνεστε αυτήν την στιγμή στον ΣτΠ: ΔΕΙΞΤΕ ΚΑΡΤΑ 2 *

Παρακαλώ επιλέξτε **μόνο ένα** από τα παρακάτω:

Κακή συμπεριφορά του υπαλλήλου	1	ΠΗΓΑΙΝΕ ΣΤΗΝ 25
Καθυστερήση διεκπεραίωσης της υπόθεσης	2	ΠΗΓΑΙΝΕ ΣΤΗΝ 25
Έκδοση παράνομης πράξης	3	ΠΗΓΑΙΝΕ ΣΤΗΝ 25
Μη τήρηση σειράς προτεραιότητας	4	ΠΗΓΑΙΝΕ ΣΤΗΝ 25
Ελλιπής ενημέρωση	5	ΠΗΓΑΙΝΕ ΣΤΗΝ 25
Έλλειψη αιτιολογίας στην εκδοθείσα διοικητική πράξη	6	ΠΗΓΑΙΝΕ ΣΤΗΝ 25
Περίπλοκες γραφειοκρατικές διαδικασίες	7	ΠΗΓΑΙΝΕ ΣΤΗΝ 25
Άλλο... Προσδιορίστε	8	ΠΗΓΑΙΝΕ ΣΤΗΝ 24 Α1.

24 Α.1. Μήπως η περίπτωση σας δεν ανάγεται σε πρόβλημα κακοδιαχείρισης από πλευράς του κράτους, αλλά σε αλλαγή της νομοθεσίας και στα νέα οικονομικά μέτρα, που όμως ανατρέπουν την υπάρχουσα οικονομική / κοινωνική σας κατάσταση, γεγονός που θέτει και ζητήματα κοινωνικών δικαιωμάτων;

Ναι	1 ΠΗΓΑΙΝΕ ΣΤΗΝ 24.Α2
Όχι	2 ΠΗΓΑΙΝΕ ΣΤΗΝ 25

24. Α.2. Αν ναι διευκρινίστε:

Επιπτώσεις από τις αλλαγές στην επιδοματική πολιτική	1
Επιπτώσεις από τις αλλαγές στα ζητήματα στέγασης	2
Επιπτώσεις από τις αλλαγές στο συνταξιοδοτικό	3
Άλλη περίπτωση ... Προσδιορίστε	4

25 Εκτός από τον ΣτΠ απευθυνθήκατε κάπου αλλού για το ίδιο θέμα : *

Παρακαλώ επιλέξτε **μόνο ένα** από τα παρακάτω:

Ναι	1	ΠΗΓΑΙΝΕ ΣΤΗΝ 26
Όχι	2	ΠΗΓΑΙΝΕ ΣΤΗΝ 27

26 Εφόσον απευθυνθήκατε αλλού, που απευθυνθήκατε για το ίδιο θέμα εκτός από τον ΣτΠ (δεκτές περισσότερες από μία απαντήσεις); ΔΕΙΞΤΕ ΚΑΡΤΑ 3*

Παρακαλώ επιλέξτε **όλα** όσα ισχύουν:

Σε δικηγόρο	1
Στα δικαστήρια (προσφυγή)	2
Σε Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις	3
Άλλο: Προσδιορίστε	4

Παρελθούσες διεκδικήσεις στον ΣτΠ - Αποτελεσματικότητα ΣτΠ

27 Κατά το παρελθόν, έχετε απευθυνθεί ξανά στον ΣτΠ; *

Παρακαλώ επιλέξτε **μόνο ένα** από τα παρακάτω:

Ναι	1	ΠΗΓΑΙΝΕ ΣΤΗΝ 28
Όχι	2	ΠΗΓΑΙΝΕ ΣΤΗΝ 31

28 Με ποιον τρόπο απευθυνθήκατε κατά το παρελθόν στον ΣτΠ (δεκτές περισσότερες από μία απαντήσεις); ΔΕΙΞΤΕ ΚΑΡΤΑ 4*

Παρακαλώ επιλέξτε **όλα** όσα ισχύουν:

Υποβολή αναφοράς	1	ΠΗΓΑΙΝΕ ΣΤΗΝ 29
Τηλεφωνική επαφή	2	ΠΗΓΑΙΝΕ ΣΤΗΝ 31
Επίσκεψη στα γραφεία της Αρχής	3	ΠΗΓΑΙΝΕ ΣΤΗΝ 31
Άλλο: Προσδιορίστε ..	4	ΠΗΓΑΙΝΕ ΣΤΗΝ 31

29 Αν κατά το παρελθόν έχετε υποβάλει αναφορά στον ΣτΠ, ποια ήταν η κατάληξη της αναφοράς αυτής ; ΔΕΙΞΤΕ ΚΑΡΤΑ 5

Παρακαλώ επιλέξτε τουλάχιστον μία απάντηση. Παρακαλώ επιλέξτε την κατάλληλη απάντηση για κάθε στοιχείο:

	Κατέληξε στο αρχείο λόγω αναρμοδι ότητας (1)	Επιδύθηκε με τη διαμεσολάβη ση του Συνηγόρου (2)	Επιδύθη κε χωρίς ενέργειες του Συνηγόρ ου (3)	Δεν επιδύθηκε εξαιτίας κενών της νομοθεσία ς (4)	Δεν επιδύθηκε παρά τη διαμεσολάβ ηση (5)	Ήταν αβάσι μη (6)	Δεν γνωρίζω γιατί δεν ενημερώθη κα (7)
Πρώτη αναφορά							
Δεύτερη αναφορά							
Τρίτη αναφορά							

30 Γενικά μιλώντας, πως κρίνετε την αποτελεσματικότητα του ΣτΠ; Παρακαλώ να μου απαντήσετε χρησιμοποιώντας την κλίμακα αυτής της κάρτας η οποία ξεκινά από το 0 που σημαίνει ότι ο ΣτΠ δεν ήταν καθόλου αποτελεσματικός και φθάνει στο 10 που σημαίνει ότι ο ΣτΠ ήταν πολύ αποτελεσματικός. ΔΕΙΞΤΕ ΚΑΡΤΑ 6. *

Παρακαλώ επιλέξτε μόνο ένα από τα παρακάτω:

0 Καθόλου αποτελεσματικός
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10 Πολύ αποτελεσματικός
Δ.Γ (99)

Εντυπώσεις από ΣτΠ

31 Παρακαλώ πείτε μου πόσο συμφωνείτε ή διαφωνείτε με κάθε μία από τις παρακάτω απόψεις που θα σας διαβάσω σε σχέση με τις εντυπώσεις σας από την έως τώρα συνεργασία με τον ΣτΠ. ΔΕΙΞΤΕ ΚΑΡΤΑ 7 *

Παρακαλώ επιλέξτε την κατάλληλη απάντηση για κάθε στοιχείο:

	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Οι Επιστήμονες του ΣτΠ θα κάνουν οτιδήποτε είναι δυνατό για την διερεύνηση της υπόθεσής μου					
Τους Επιστήμονες του ΣτΠ τους διέκρινε επαγγελματισμός					
Οι Επιστήμονες του ΣτΠ ήταν φιλικοί					
Οι Επιστήμονες του ΣτΠ ήταν γραφειοκράτες					
Οι Επιστήμονες του ΣτΠ με έκαναν να αισθανθώ άβολα					
Στο Γραφείο Υποδοχής Κοινού του ΣτΠ με ενημέρωσαν σωστά και ολοκληρωμένα					

Λόγοι που επιλέχθηκε ο ΣτΠ

32 Γιατί απευθυνθήκατε στον ΣτΠ (ιεραρχήστε μέχρι 3 επιλογές); ΔΕΙΞΤΕ ΚΑΡΤΑ 8

Παρακαλώ αριθμήστε κάθε κελί με σειρά προτίμησης από το 1 μέχρι το 3

Γιατί πιστεύω ότι ο ΣτΠ ως Ανεξάρτητη Αρχή θα βοηθήσει στην επίλυση της υπόθεσής μου	
Γιατί έτσι με παρότρυνε ο δικηγόρος μου	
Γιατί δεν ήξερα που αλλού να απευθυνθώ	
Γιατί ήταν ο πιο ανέξοδος τρόπος για μένα	
Άλλος λόγος Διευκρινήστε	

Αναγνωρισιμότητα ΣτΠ

33 Από ποια πηγή μάθατε για τον ΣτΠ (δεκτές περισσότερες από μία απαντήσεις); ΔΕΙΞΤΕ ΚΑΡΤΑ 9 *

Παρακαλώ επιλέξτε **όλα** όσα ισχύουν:

Δικηγόρο	1
Αυτός που χειρίζεται την υπόθεσή μου (Μηχανικός, Κοινωνικός Λειτουργός κ.λ.π)	2
Συγγενείς	3
Φίλους	4
Internet	5
Περιοδικά / Εφημερίδες	6
Τηλεόραση - Ραδιόφωνο	7
Άλλο. Προσδιορίστε....	8

34 Ποιος κυρίως σας παρότρυνε να απευθυνθείτε στον ΣτΠ; ΔΕΙΞΤΕ ΚΑΡΤΑ 10*

Παρακαλώ επιλέξτε **μόνο ένα** από τα παρακάτω:

Ο Δικηγόρος μου ή αυτός που χειρίζεται την υπόθεσή μου (Μηχανικός , Κοινωνικός Λειτουργός κ.α.)	1
Οι Συγγενείς μου	2
Οι φίλοι μου	3
Κανένας, ήταν δική μου απόφαση	4

Γνώση διαδικασιών προσφυγής και αρμοδιοτήτων ΣτΠ

35 Εσείς προσωπικά γνωρίζετε τις διαδικασίες προσφυγής στον ΣτΠ; *

Παρακαλώ επιλέξτε **μόνο ένα** από τα παρακάτω:

Πλήρως	1
Μερικώς	2
Καθόλου	3

36 Εσείς προσωπικά γνωρίζετε τις αρμοδιότητες του ΣτΠ; *

Παρακαλώ επιλέξτε **μόνο ένα** από τα παρακάτω:

Πλήρως	1
Μερικώς	2
Καθόλου	3

Εμπιστοσύνη στους θεσμούς

37 Παρακαλώ πείτε μου τώρα, πόσο εμπιστεύεστε εσείς προσωπικά κάθε έναν από τα παρακάτω που θα σας διαβάσω. Το 0 σημαίνει ότι δεν έχετε καμία εμπιστοσύνη και το 10 σημαίνει ότι έχετε απόλυτη εμπιστοσύνη στους θεσμούς στην Ελλάδα. ΔΕΙΞΤΕ ΚΑΡΤΑ 11 *

Παρακαλώ επιλέξτε την κατάλληλη απάντηση για κάθε στοιχείο:

	0 Καμία Εμπιστοσύνη	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 Απόλυτη Εμπιστοσύνη	11 ΔΓ
Βουλή												
Πολιτικά κόμματα												
Δικαιοσύνη (Δικαστήρια)												
Σώματα Ασφαλείας												
Ένοπλες Δυνάμεις												
Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις												
Εκκλησία												
Συνήγορος του Πολίτη												
Άλλες Ανεξάρτητες ή Ελεγκτικές αρχές												
Κυβέρνηση												
Τοπική Αυτοδιοίκηση												
ΚΕΠ												
Ασφαλιστικά Ταμεία												
Υπηρεσίες Υγείας												
Εφορία												
Υπηρεσίες Υπουργείων												
ΟΑΕΔ												
Πολεοδομία												

Στοιχεία Επικοινωνίας

38 Όνομα και Επίθετο ατόμου που προσφεύγει στον ΣτΠ

Παρακαλώ γράψτε την απάντησή σας εδώ:

39 Τηλέφωνο ατόμου που προσφεύγει στον ΣτΠ

Παρακαλώ γράψτε την απάντησή σας εδώ:

40 Όνομα και Επώνυμο δικηγόρου (στην περίπτωση που υπάρχει)

Παρακαλώ γράψτε την απάντησή σας εδώ:

41 Τηλέφωνο δικηγόρου (στην περίπτωση που υπάρχει)

Παρακαλώ γράψτε την απάντησή σας εδώ:

Ερωτήσεις για τον συνεντευκτή

42 Το ερωτηματολόγιο συμπληρώθηκε: *

Παρακαλώ επιλέξτε **μόνο ένα** από τα παρακάτω:

Στον ΣτΠ με συνέντευξη	1	ΠΗΓΑΙΝΕ ΣΤΗΝ 43
Στάλθηκε / Επιστράφηκε από τον δικηγόρο του που κατέθεσε την προσφυγή	2	ΠΗΓΑΙΝΕ ΣΤΗΝ 44

43 Αν συμπληρώθηκε στον ΣτΠ ποιός απάντησε στις ερωτήσεις του ερωτηματολογίου; *

Παρακαλώ επιλέξτε **μόνο ένα** από τα παρακάτω:

Το ίδιο το άτομο που προσέφυγε στον ΣτΠ	1
Ο δικηγόρος του ατόμου που προσέφυγε στον ΣτΠ και τον συνόδευε	2
Το ίδιο το άτομο που προσέφυγε στον ΣτΠ με την βοήθεια του δικηγόρου του	3
Συνοδός (Φίλος, Συγγενείς, κ.λ.π)	4

44 Το ερωτηματολόγιο συμπληρώθηκε: *

Παρακαλώ επιλέξτε **μόνο ένα** από τα παρακάτω:

Ηλεκτρονικά	1
Έντυπα	2

45 Α/Α Ερωτηματολογίου *

Παρακαλώ γράψτε την απάντησή σας εδώ:

46 Όνομα Συνεντευκτή *

Παρακαλώ γράψτε την απάντησή σας εδώ:

47 Ημερομηνία συνέντευξης (Μορφή DD/MM/YYYY) *

Παρακαλώ εισάγετε μια ημερομηνία: ____ / ____ / ____

48 Να γραφτεί οποιαδήποτε χρήσιμη παρατήρηση που προέκυψε από τη συνέντευξη (προτάσεις, παρατηρήσεις, σχόλια συνεντευκτή).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III: Ερωτηματολόγια Έρευνας Εισοδήματος & Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών 2012